

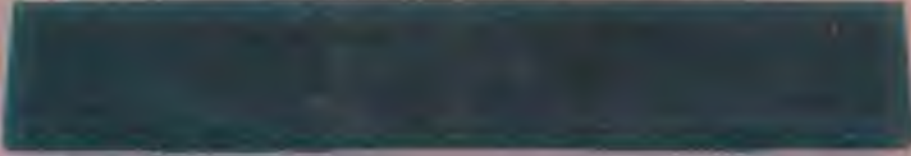
TÜRK İS

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

HAZİRAN / 1993

SAYI : 278

ILO 80'İNCİ ÇALIŞMA KONFERANSI TOPLANDI

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
Aylık Yayın Organı

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU

Bayram MERAL
Genel Başkan

Şemsi DENİZER
Genel Sekreter

Enver TOÇOĞLU
Genel Mali Sekreter

Salih KILIÇ
Genel Eğitim Sekreteri

Sabri ÖZDEŞ
Genel Teşkilatlandırma Sekreteri

SAHİBİ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
TÜRK-İŞ ADINA
Genel Başkan
BAYRAM MERAL

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
ENİS BAĞDADIOĞLU

YAYINI HAZIRLAYANLAR
ERKİN OKAY
MEHMET OHRI

FOTOĞRAFLAR
NİHAT ÜSTÜN

YÖNETİM YERİ
TÜRK-İŞ Genel Merkezi
Bayındır Sk. No: 10
Yenişehir/ANKARA

Tel: 433 38 24 - 433 31 25 (Santral)
Fax: 433 68 09

Dergimizde yayınlanan yazılar yazarların
düşüncesini yansıtır.

ABONE

Yurtiçi, 6 aylık 40.000.- TL., Yıllık 80.000.- TL.,
Yurtdışı 6 aylık 60.000.- TL., Yıllık 120.000.- TL.,

DERGİMİZ BASIN AHLAK
YASALARINA UYAR

Dizgi - Baskı:
DEMİRCİOĞLU MATBAACILIK
434 14 71 • ANKARA

TÜRKİYE'NİN İLK KADIN BAŞBAKANI

TANSU ÇİLLER

Tansu Çiller, 13 Haziran'da yapılan olağanüstü Genel Kurul'da, DYP Genel Başkanı ve Başbakan Süleyman Demirel'in Cumhurbaşkanlığına seçilmesinden sonra boşalan DYP Genel Başkanlığına seçildi.

Çiller, İçişleri Bakanı İsmet Sezgin ve Milli Eğitim Bakanı Köksal Toptan'ın aday bulunduğu DYP Genel Kurulunda ilk turda gerekli olan 585 oya karşı, 574 oy aldı ve diğer adaylar çekildikten sonra ikinci turda 933 oyla DYP Genel Başkanı seçildi.

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel 14 Haziran'da DYP Genel Başkanı Tansu Çiller'e Hükümeti kurma görevini verdi.

Başbakan adayı Tansu Çiller, hükümeti kurma çalışmalarına, 16 Haziran'da SHP Genel Başkanı Erdal İnönü ile yaptığı görüşme ile başladı. Çiller, Hükümeti 25 Haziran'da ilan etti.

Tansu Çiller kimdir?

Türkiye Cumhuriyeti'nin 50. hükümetini kurarak Türkiye'nin ilk kadın Başbakanı ünvanını kazanacak olan Tansu Çiller, 1946 yılında İstanbul'da doğdu. Amerikan Kız Koleji ve Robert Koleji'nde lise eğitimi tamamlayan Çiller, yüksek öğrenimini ABD'deki M. A. New Hampshire Üniversitesi'nde ve PH. D. Connecticut Üniversitesi'nde tamamladıktan sonra doktor- üstü eğitimi de Yale Üniversitesi'nde tamamladı.

Çiller, ABD Franklin Marshall Koleji'nde yardımcı profesör ve doçentlik, Boğaziçi Üniversitesi'nde ekonomi profesörlüğü ve Ekonomi Bölüm Başkanlığı yaptı. İngilizce ve Almanca bilen Çiller iki çocuk annesi. 1990 Kasımında yapılan DYP Kongresi'nde politikaya atılan Çiller, bir süre sonra partide Genel Başkan Yardımcısı oldu. 20 Ekim 1991'de yapılan genel seçimlerde İstanbul Milletvekili seçilen Çiller, ardından kurulan DYP-SHP koalisyon hükümetinde de ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı oldu.

BAŞKANDAN

BAYRAM MERAL
TÜRK-İŞ
GENEL BAŞKANI

Uluslararası Çalışma Örgütü Uluslararası Çalışma Konferansı'nın 80. Oturumu, 2-22 Haziran 1993 günleri Cenevre'de yapıldı.

Türkiye işçi delegesi olarak, bu toplantıda, ülkemizde sendikal hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi açısından üzerimize düşen görevlerin yerine getirildiğine inanıyorum.

Türkiye işçi delegesi olarak Uluslararası Çalışma Konferansı ve Standartların Uygulanması Komitesi'nde yaptığım konuşmalarda, yaklaşık 20 aydır iktidarda bulunan Koalisyon Hükümeti'nin vaatlerini yerine getirmemesini eleştirdim. 12 Eylül askeri yönetimi döneminde kabul edilen mevzuatın, çağdaş demokrasilerde geçerli olan uygulamalara uygun hale getirilmesi gerektiğini savundum.

Bu vesileyle, Uluslararası Çalışma Örgütü'ne ilişkin genel politikamızı tekrarlama-
makta yarar görüyorum.

Uluslararası Çalışma Örgütü, çalışma hayatı konusunda uluslararası kamuoyunun vicdanıdır. ILO'nun yaptırım gücü sınırlıdır. Ülkemizde çağdaş sendikal hak ve özgürlüklerin sağlanması mücadelesinde ILO'da getirilen eleştirilerin tabii ki önemi vardır. Ancak bu önem abartılmamalıdır. Ülkemizde 12 Eylül döneminin kalıntılarını temizlemede esas görev bizlere ve bize bu konuda büyük vaatlerde bulunmuş olan Koalisyon Hükümeti'ne düşmektedir.

TÜRK-İŞ olarak, bizi ILO'nun kurtarmasını beklemiyoruz. ILO'yu, sorunlarımızı kendimiz çözmeye çalı-

şırken, bize yardımcı olacak bir kuruluş olarak değerlendirmiyoruz.

TÜRK-İŞ olarak Hükümeti eleştirdik. Türkiye'nin Standartların Uygulanması Komitesi'nde incelenmeye alınmasını sağladık. Ancak, Türkiye'nin, ülkemizde "kara liste" olarak adlandırılan, Standartların Uygulanması Komitesi Raporu'nda "özel paragraf"ta ele alınarak, kınanmasını da, 1993 yılında talep etmedik.

TÜRK-İŞ'in bu tavrı, Türkiye'nin itibarını zedeledi mi?

Hayır. Aksine, Türkiye'nin itibarını yükseltti.

Uluslararası Çalışma Örgütü, ülkemizde sendikal hak ve özgürlüklerin 1980 yılından beri ciddi bir biçimde ihlal edildiğini çok iyi bilmektedir.

Bu durum devam ederken, TÜRK-İŞ Genel Başkanı'nın bu uygulamaları eleştirmemesi, Türkiye'de işçilere hiç söz hakkının tanınmadığı, ülkede demokrasi-
nin zerresinin bulunmadığı anlamına gelecektir.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı'nın, sendikal hak ihlalleri karşısında susması, Türkiye'nin uluslararası alandaki itibarına büyük darbe indirecektir.

TÜRK-İŞ olarak, ILO'da Hükümeti eleştirerek, Türkiye Cumhuriyeti'nin, insanların eleştirilerini özgürce yöneltebilecekleri bir demokrasi olduğunu tüm uluslararası kamuoyuna kanıtladık ve böylece ülkemizin itibarını daha da artırdık. Ayrıca, TÜRK-İŞ'in uluslararası sendikal camiadaki saygınlığını daha da geliştirdik.

**SENDİKAL
HAKLAR,
ILO
VE
TÜRKİYE**

ILO 80'inci Çalışma Konferansı toplandı

Konferansta, Türkiye'de çalışma yaşamına ilişkin mevzuatın demokratikleştirilmesi istendi

- ILO standartlarının uygulanması komitesi, 98 sayılı örgütlenme ve toplu pazarlık hakkı sözleşmesinin ihlâl edildiği iddiası ile Türkiye'yi incelemeye aldı
- Komitedeki işçi temsilcileri Bayram Meral'i konuşması nedeniyle kutladılar ve TÜRK-İŞ'le ilişkilerini daha da geliştirme arzusunu belirttiler

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral ILO 80'inci Konferansında konuşmasını yaparken

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nın parlamentosu niteliğinde olan Uluslararası Çalışma Konferansı, 2-22 Haziran 1993 günleri İsviçre'de Cenevre'de toplandı.

ILO 80'inci toplantısı TÜRK-İŞ açısından, hem Türkiye'nin ve ülkemizdeki sendikacılık hareketinin uluslararası düzeydeki itibarının daha da yükseltilmesi, hem de çalışma mevzuatımızın demokratikleştirilmesi doğrultusunda ülkemizde verdiğimiz mücadeleye destek sağlanması açısından önemliydi.

Uluslararası Çalışma Konferansı için hazırlanan Sözleşme ve Tavsiye Kararlarının Uygulanması Konusunda Uzmanlar Komitesi Raporu'nda Türkiye, ILO'nun 26 sayılı Asgari Ücret Tespiti Mekanizması, 98 sayılı

Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı, 99 sayılı Asgari Ücret Tespiti Mekanizması (Tarım), 111 sayılı Ayrımcılık (İstihdamda ve Meslekte) ve 119 sayılı Makine Korumucuları Sözleşmelerini ihlâl ettiği iddiasıyla eleştiriliyordu.

Uluslararası Çalışma Konferansında TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, Türkiye işçi delegesi olarak ülkemizdeki tüm ücretlileri temsil etti.

Konferansa, ILO Anayasasının 3. maddesi uyarınca, TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Şemsi Denizler, TEKSİF Genel Başkanı Şevket Yılmaz, TÜRK METAL Genel Başkanı Mustafa Özbek, TES-İŞ Genel Başkanı Faruk Barut, DERİ-İŞ Genel Başkanı Yener Kaya ve BASIN-İŞ Genel Başkanı Ali Ekber Güvenç de katıldılar.

Konferans çalışmalarına gözlemci statüde katılan TÜRK-İŞ kadrosu da şöyleydi: TÜRKİYE MADEN-İŞ Genel Başkanı Hasan Hüseyin Kayabaşı, PETROL-İŞ Genel Başkanı Münir Ceylan, ŞEKER-İŞ Genel Başkanı Hikmet Alcan, TEZKOOP-İŞ Genel Başkanı Ahmet Tamer, TÜRKİYE DENİZCİLER Genel Başkanı Turan Uzun, TOLEYİS Genel Başkanı Cemal Bakındı, HABER-İŞ Genel Başkanı Cengiz Teke, GENEL MADEN-İŞ Genel Başkan Vekili Şenol Yazıcıoğlu, TEKGIDA-İŞ Genel Sekreteri Hüseyin Karakoç, YOL-İŞ Genel Başkan Yardımcısı Feridun Kızılgün, BELEDİYE-İŞ Genel Başkan Vekili Mustafa Solmaz, TÜRK METAL Genel Sekreteri Özbek Karakuş, GENEL MADEN-İŞ Genel Teşkilatlanma Sekreteri Ramazan Karakök ve Ankara MTA Şube Başkanı Mehmet Özer, TOLEYİS Genel Teşkilatlanma Sekreteri Erdem Okur.

TÜRK-İŞ, Uluslararası Çalışma Konferansı'nda, Standartların Uygulanması Komitesi (Applikasyon Komitesi), İş Kazaları Komitesi, Kısmi Zamanlı Çalışma Komitesi ve Teknik İşbirliğinde ILO'nun Rolü Komitesine katıldı.

Uluslararası Çalışma Konferansı, geçen yıl görüşmüş olduğu iş kazaları konusunda yeni bir Sözleşme kabul etti. Ayrıca, gelecek yılki Uluslararası Çalışma Konferansı'nın ana gündem maddesini oluşturacak kısmi zamanlı çalışma konusunda bir Sözleşme hazırlık çalışması yaptı.

Uluslararası Çalışma Konfe-

ransında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Moğultay 7 Haziran 1993 günü, TİSK Genel Sekreteri ve Türkiye İşveren Delegatesi Kubilay Atasayar ise 8 Haziran 1993 günü birer konuşma yaptılar.

Türkiye işçi delegesi ve TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral ise; 11 Haziran 1993 günü, Uluslararası Çalışma Konferansında ülkemizdeki durumun ele alındığı bir konuşma yaptı.

TÜRK-İŞ GENEL BAŞKANI BAYRAM MERAL'İN KONUŞMASI

"Sayın Başkan,

Sözlerime başlarken, Uluslararası Çalışma Konferansı'nın 80'inci oturumu başkanlığına oybirliğiyle seçilmeniz nedeniyle, Sizi kutlanm. Yetkin yönetiminiz altında, bu yılki Uluslararası Çalışma Konferansında işçiler, tüm çalışanlar ve dünyamız açısından başarılı sonuçlar elde edileceğinden emin olduğumu belirtmek istiyorum.

Sayın Başkan,

Birçok ülkede sosyal devlet anlayışının büyük bir saldırıyla karşı karşıya bulunduğu bir dönemde, Sayın Genel Müdür tarafından Konferansa sunulan Rapor'un sosyal güvenlik ve sosyal koruma konusuna ağırlık vermesini, son derece doğru ve günün koşullarında ILO'nun öneminin ve sorumluluğunun öne çıkarılması açısından son derece yararlı bir karar olarak değerlendiriyoruz.

Sayın Başkan,

İçinde yaşadığımız dünyada ekmek, barış ve özgürlük için verilen mücadelede ILO'nun önemi giderek artmaktadır. ILO'nun ve parçasını oluşturduğu Birleşmiş Milletler'in, dünyada barışın hakim olması konusundaki görevleri çoğalmaktadır. ILO'nun, bugün etnik çelişki ve çatışmaların arthğı bir ortamda, dünyanın önde gelen ülkelerinin dış politikasında hakim olan çifte standartın değiştirilmesi konusundaki katkılan, Bosna-Hersek'teki etnik arındırma politikasının, Azerbaycan'a yapılan saldırıların, bazı Avrupa ülkelerindeki ırkçılığın ve yabancı düşmanlığının önlen-

ILO'nun 173 sözleşmesinden 35'ini kabul ettik

● İspanya 123 sözleşmeyi kabul ederken, Namibya hiçbir sözleşmeyi onaylamadı

1919 yılında kurulan Uluslararası Çalışma Örgütü'ne Türkiye ancak 1932 yılında üye oldu. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün her yıl toplanan Uluslararası Çalışma Konferansları 31 Aralık 1992 tarihine kadar 173 Sözleşme kabul etti.

Birçok ülke açısından, sendikalar hak ve özgürlükleri ve işçi haklarının gelişmişlik düzeyi, onaylanan Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmelerinin sayısı ile ölçülür. Bazı ülkelerde bu Sözleşmelerde güvence altına alınan hak ve özgürlüklerden daha geniş iç mevzuatla sağlanmış olduğundan, Sözleşme onayı yoluna gidilmemiştir. Ancak, iç mevzuat kolayca değiştirilir. Sözleşmelerin denetimi dışına çıkmak ise uzun bir süreci gerektirmektedir. Bu nedenle, iç mevzuatla hakların alındığı durumlarda bile, bu konulardaki Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmelerinin onaylanması, özellikle bu haklara yönelik sürekli ve sistemli saldırı durumunda önemli bir güvence oluşturmaktadır.

Türkiye 31 Aralık 1992 tarihine kadar yalnızca 29 Sözleşme onaylamıştı. 1993 yılında ise 6 Sözleşme daha onaylandı.

Uluslararası Çalışma Örgütü'ne 1978 yılından beri üye olan Namibya bugüne kadar hiçbir Sözleşmeyi onaylamamıştır. Diğer taraftan, İspanya 123 Sözleşme, Fransa 114 Sözleşme ve İtalya da 102 Sözleşme onaylamıştır.

mesi ve Ortadoğu ülkelerinde tüm çalışanlar için kalıcı bir barışın ve huzurun sağlanması açısından son derece büyük önem taşımaktadır. Günümüzde yeniden hortlatılan ırkçılık ve etnik saflaşmalar, işçiler ve tüm halklar için günümüzün en büyük tehlikesini oluşturmaktadır. Bu saldırıların en korkuncu kısa bir süre önce Almanya'da emekleriyle Alman ekonomisine yıllardır büyük katkılarda bulunmuş vatandaşlarımızı karşı yapılmıştır.

Bu insanlık dışı saldırıyı nefretle kınarken, Alman sendikalarının ve Alman halkının büyük çoğunluğunun bu saldırıya karşı gösterdiği tavır da memnuniyetle izliyoruz. Biz, ülkemizde ve dünyada insan haklarına ve işçi haklarına saygılı adil bir barıştan yanayız.

Dünyadaki yeni ekonomik ve siyasal gelişmelerin ve bu-

tünleşmelerin, işçilere ve tüm insanlığa zarar vermeden gerçekleştirilmesi konusunda da ILO'ya önemli görevler düşmektedir.

İşçiler ve genel olarak ücretliler, dünya nüfusunun giderek daha büyük bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu nedenle, ILO'nun ücretliler lehine atacağı her adım, tüm insanlığın ve dünyanın yararına atılmış adımlar anlamına gelmektedir.

Sayın Başkan,

Türkiye'de işçiler ve diğer ücretliler, uluslararası çalışma standartlarının kötü bir biçimde ihlaline dayalı, sürekli ve sistemli bir saldırıyla karşı karşıyadır.

1991 yılındaki genel seçimlerden sonra işbaşına gelen Kocaeli Hükümeti, görevi devralmasının üzerinden yaklaşık 20 ay geçmesine karşın, ülke-

B. Meral'in ILO Aplikasyon Komitesindeki konuşması

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral ILO 80. oturumu Aplikasyon Komitesinde şu konuşmayı yaptı:

"Standartların Uygulanması Komitesinin Saygıdeğer Üyeleri,

Türkiye işçi delegesi olarak özülerek belirtiyorum ki, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve işverenler, 98 sayılı Sözleşmeyi ihlal etmeyi sürdürmektedir.

Ülkemizde önümüzdeki günlerde oluşacak yeni Hükümet'in, yürürlükteki çalışma mevzuatıyla ve uygulamalarla, uluslararası çalışma standartlarının ihlaline bir son vermesini, 12 Eylül askeri yönetiminin tüm kalmışlarını temizlemesini ve gelecek yılki uluslararası çalışma konferansında şikayetlerle dolu bir konuşma yapmak zorunda kalmamayı tüm samimiyetle diliyorum.

Sayın Başkan,

Türkiye'de yürürlükte bulunan yasalarda sendika-karşıtı ayrımcılığa karşı işçilerin korunduğu ifade edilmiştir. Ancak, iş güvencesi olmadığından, sendikaya üye olan onbinlerce işçi, geçerli başka hiçbir neden bulunmadığı halde, işten çıkarılmaktadır. Hükümet, işçilerin sendikaya üye olma hakkını ihlal eden işverenlerin bu tavı karşı-

sında seyirci kalmaktadır.

Sendikaya üye olma hakkının kullanılabilmesinin önkoşulu, resmi bir hizmet akididir. Ülkemizde kaçak işçilik hızla yaygınlaşmaktadır. Hükümet, teftiş görevini yerine getirmeyerek, Sözleşmenin işverenlere ihlaline imkan tanımıştır.

Türkiye'de sendikal hak ve özgürlükler, 12 Eylül Askeri darbesi sonrasında kabul ettirilen 1982 Anayasasıyla 5 general tarafından kabul edilen 2821 sayılı Sendikalar Yasası ve 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, grev lokavtı yasası ve diğer mevzuatla ihlal edilmektedir.

Sendikaların, işçilerin çıkarlarını koruma ve geliştirme mücadelesinde siyasal faaliyette bulunmaları ve siyasal partilerle işbirliği yapmaları yasaktır.

Sendikaların banşıl toplantı ve gösteri düzenleme hakları kısıtlanmıştır. Halbuki Örgütlenme Özgürlüğü Komitesinin 280. nci raporunda belirtildiği gibi, "Özellikle tümüyle sendikal amaçlarla, toplantılar, gösteriler ve yürüyüşler düzenleme hakkı, örgütlenme özgürlüğünden ayrılmaz bir parçadır." Halbuki Türkiye'de birçok sendikacı ve işçi, bu nitelikte toplantı, gösteri ve yürüyüş-

yaptıkları için hüküm giymiştir veya hâlâ yargılanmaktadır.

Özel okullarda çalışan öğretmenlerin sendikalaşması yasaktır.

Devletin yönetiminden sorumlu olmayan kamu personelinin sendikalaşma hakkını kullanması, idari kararlarla engellenmektedir. Sözleşmeli personelin sendikalaşması ile yasaktır.

Toplu pazarlık süreci üzerinde Hükümetin sıkı bir denetimi ve müdahalesi vardır.

Memurlara ve sözleşmeli personele toplu pazarlık hakkı tanınmamıştır. Bu kişilerin grev yapması da kesinlikle yasaktır.

İşçi statüsünde çalışanların önemli bir bölümü grev yasağı kapsamındadır. Örneğin, bankacılık, enerji, termik santrillere kömür veren madenler, her türlü kentiçi ulaşım petrol ve petrokimya, sağlık eğitim gibi işkollarında ve MSB ve Jandarma Kom. işyerlerinde grev yasağı vardır.

Menfaat grevi dışındaki tüm grev türleri, hak grevi, dayanışma grevi, genel grev, v.b. yasaktır. Pek çok sendikacı ve işçi, bu yasakları ihlal ettikleri gerekçesiyle hüküm giymiştir ve birçok da yargılanmaktadır.

Grev yapabilmek, çok ayrıntılı bir prosedürün tamamlanmasına bağlıdır. Örneğin, Basın-İş, noterin işverene gerekli duyuruyu zamanında yapmaması ne-

mizin demokratikleştirilmesi konusundaki vaatlerini yerine getirmemiştir.

Türkiye hala 12 Eylül askeri yönetim döneminde topluma zorla giydirilen dar bir elbise içinde yaşamak zorunda bırakılmıştır.

Anayasanın emrettiği sosyal devlet anlayışı uygulanmamaktadır. Özellikle ülkemizde istihdamın artırılması konusunda, devlet, üzerine düşen görevleri yerine getirmemektedir. 21'inci yüzyılın eşiğindeki Türkiye'de işsizlik sigortası hala bulunmamaktadır.

12 Eylül döneminde çıkarılan ve örgütlenme, özgür toplu pazarlık ve grev haklarına büyük darbeler indiren mevzuat hala yürürlükte.

Türkiye tarafından 1951 yılında onaylanmış bulunan 98 sayılı Sözleşmenin ihlali devam

Bayram Meral, Şevket Yılmaz ve Faruk Barut, ILO Aplikasyon Komitesi toplantısını izliyorlar

etmektedir.

İşverenler, en temel sendikalaşma hakkını kullanan işçileri, başka hiçbir gerekçe göster-

meksizin işten çıkarmaktadır. 98 sayılı sözleşme, ancak 158 sayılı Sözleşme ile bir bütünlük halinde bir anlam ifade etmektedir.

deniyle, bir matbaada grev hakını kaybetmiştir.

Hükümetlere grevleri erteleme ve böylece uyumsuzluğu mecburi tahkime götürme hakkı tanınmıştır. Yüksek Hakem Kurulunun ise çok anti-demokratik bir yapısı vardır.

Sendikal hakların özgürce kullanımının önündeki bu engeller, Hükümetin tüm vaatlerine rağmen, kaldırılmamıştır. Bu vaatler, Hükümet tarafından 24 Ocak 1992 günü Örgütlenme Özgürlüğü Komitesi'ne gönderilen raporda da yer almıştır. Uzmanlar Komitesi 1992 yılındaki raporunda bu vaatleri ciddiye aldığı- nı ifade etmiştir.

TÜRK-İŞ Türkiye'de bir bütün olarak siyasal ve toplumsal yaşamın ve özel olarak da çalışma mevzuatının demokratikleştirilmesi için yasa tasarıları hazırlamış ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na sunmuştur. Ancak, bugüne kadar, işçi-işveren-hükümet temsilcilerinin katılımıyla bu konuda herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Örgütlenme Özgürlüğü Komitesi'nin 997, 999 ve 1029 sayılı şikayet başvuruları konusunda herhangisi bir raporla ve özellikle 280 ve 282 nci raporlarında dile getirilen tavsiyelere uyulmamıştır.

Bütün bu sorunlar ve 12 Eylül askeri yönetiminin kalıntıları sürerken TÜRK-İŞ, sendikal hak ihlallerinde toplu sözleşme görüşmeleri için işkolunda çalışan işçi-

lerin yüzde 10'unu ve işyerindeki işçilerin yüzde 50'sinden fazlasını üye kaydetme koşulunun kaldırılmasına büyük öncelik tanımamasının yanlış olduğunu düşünmektedir. Sorun, bir bütün olarak çalışma hayatının ve tüm toplumsal ve siyasal yapısının demokratikleşmesidir.

TÜRK-İŞ, 98 sayılı Sözleşmenin ihlali tartışılırken, baraj sorununun uygulanmasıyla, 12 Eylül askeri yönetiminin mevzuatının bütünlüğünün meşrulaştırılmasının doğru olmadığına inanmaktadır.

Biz bugün, 12 Eylül askeri yönetiminin tüm kalıntılarının nasıl temizleneceğini tartışmak zorundayız.

Biz bugün, sendikaya üye olduğu gün işten atılan onbinlerce işçiye iş güvencesini nasıl sağlayacağımızı tartışmak zorundayız.

Hükümet bunları tartışmamaktadır.

Türkiye'de işsizlik çoktur ve daha da artmaktadır. İş güvencesi de yoktur. Çalışma hayatı bir bütün olarak askeri yönetim döneminin kalıntılarından temizlenmeden ve iş güvencesi sağlanmadan, yalnızca işkolunda yüzde 10 ve işyerinde yüzde 50'den fazla işçiyi temsil etme koşulunun kaldırılması, işyerlerinde işveren denetiminde san sendikacılığı hızla yavacaktır. 1980 öncesinde Türkiye'de yaklaşık % 70'i işverenlerin denetimindeki san sendika olan 917 sendikanın

bulunması, öncelikle işçi hareketine zarar vermiştir. Böyle bir uygulama, sendikal hak ve özgürlüklerin işverenler tarafından daha ciddi bir biçimde ihlaline yol açacaktır.

Sayın Başkan,

Hükümet, belediye temizlik işçilerinin ve devlet tamiri işletmelerinin (TİGEM) grevlerini ertelemiştir. Resmi Gazete'nin basıldığı kamu işyerinde grev hakkı kullanınca, Hükümet grev kınacı yapmış ve Resmi Gazeteyi bir başka matbaada bastırmıştır. Bir mahkeme kararıyla bu uygulamaya durdurulunca grev ertelenmiştir.

Bu tür uygulamaları, yeni oluşacak Hükümet döneminde yaşamamak istiyoruz. Bunun ön- şartı, çalışma hayatının bir bütün olarak 12 Eylül askeri yönetiminin kalıntılarından temizlenmesidir. Yeni Hükümetin, Örgütlenme Özgürlüğü Komitesi'nin kendisine yapılan 1521, 1577, 1582 ve 1583 sayılı şikayet başvuruları üzerine Yönetim Kurulu'na sunduğu raporlardaki önerileri dikkate almasını diliyoruz.

TÜRK-İŞ'in talebi ve amacı, her yerde, herkese ve hemen demokrasidir. Demokrasiyi koruyacak ve geliştirecek güç ise, 98 sayılı sözleşmeden kaynaklanan sendikal hak ve özgürlüklerini etkili bir biçimde kullanan işçilerdir.

Teşekkür ederim, Sayın Başkan "

Bu nedenle, 98 sayılı Sözleşmenin ihlalinin devamını etkin bir biçimde önlemenin yolunun, 158 sayılı Sözleşmenin onayından geçtiğine inanıyoruz. Geçen yıl bu konuda atılan adım, merhum Cumhurbaşkanı tarafından veto edilmiştir. Koalisyon Hükümeti bu vetonun ardından Sözleşmenin yeniden onaylanmasını henüz sağlamamıştır.

Türkiye'de birçok ücretli, yıllardır, memur statüsünde istihdan edilerek, en temel sendikal haklarından mahrum bırakılmıştır. Bu ücretlilerin 98 sayılı Sözleşmeden doğan örgütlenme hakkını kullanmaları idari kararlarla, toplu pazarlık hakkını kullanmaları ise Devlet Memurları Kanunu ile engellenmektedir.

Sözleşmeli personel statüsünde istihdam edilen kamu görev-

lilerinin sendikalaşma hakkı ise 399 sayılı kanun Hükmünde Kararname ile ortadan kaldırılmıştır. Bu yasaklama, Koalisyon

Hükümeti tarafından kabul edilen 3771 sayılı Yasa ile sürdürülmüştür

Hükümetin, sendikal işçilere

İşçi, işveren ve hükümet temsilcileri, ILO 80'inci Konferansının açılış oturumunu izliyor

karşı kamuoyunu şartlandır-
mak için açtığı kampanyayı
da, ILO ilkeleri, T.C. Anayasası
ve Hükümet Programı ile bağ-
daştırmak mümkün değildir.

Askeri yönetim döneminde
kabul edilen ve halen yürürlük-
te bulunan 1982 Anayasası ve
2821 sayılı Sendikalar Yasası ve
2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi
Grev ve Lokavt Yasası, uluslara-
rası çalışma standartlarını ve
Türkiye tarafından onaylanmış
ILO Sözleşmelerini ihlal etmekte,
özgür sendikacılığı, özgür toplu
pazarlık düzenini ve grev hakkı-
nı ortadan kaldırmaktadır.
TÜRK-İŞ bu mevzuatın tümüyle
değiştirilmesini ve demokratik-
leştirilmesini, Hükümetin her tür-
lü anti-demokratik müdahale
ve düzenlemesinin sona erdiril-
mesini talep etmektedir. Ancak
bu arada, işsizliğin olağanüstü
arttığı ve iş güvencesinin bulun-
madığı koşullarda, işverenlerin
denetiminde san sendikaların
kurulmasını önlenmesi için de
gereken önlemlerin alınmasını
istemektedir.

Türkiye'de 12 Eylül askeri yö-
netim döneminde grev hakkına
getirilen kısıtlamalar, Koalisyon
Hükümeti tarafından da etkin
bir biçimde kullanılmaktadır.
Çeşitli işkollarındaki grev ya-
sakları sürmektedir. Hükümet
grevleri erteleyerek mecburi
tahkim sistemi uygulamaktadır.
Hükümet, kamu işyerlerinde
grev kınacılığı yapmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükü-
meti, 1960 yılında onayladığı
ve uygulanması konusunda Ba-
kanlar Kurulu Kararları çıkardı-
ğı 94 sayılı Sözleşmeyi de süre-
kli olarak ihlal etmektedir.

Türkiye'de birçok işçi sendi-
kası yöneticisi ve üyesi ve ka-
mu ücretli çalışanı sendikası yö-
neticisi ve üyesi, en temel de-
mokratik bir hak olan meşru ey-
lemlere başvurdukları gerekçe-
siyle, 12 Eylül askeri yönetim
döneminin mevzuatına dayanı-
larak, mahkemelerde yargılan-
makta ve hapis ve para cezala-
rına çarptırılmaktadır.

Türkiye'de işyeri teftişlerinin
son derece yetersiz olmasına da
bağlı olarak, iş kazaları ve mes-
lek hastalıkları çok önemli bir
sorun oluşturmaktadır. Yalnızca
işçi ve işveren primleriyle finan-
se edilen sosyal sigorta sistemi-
ne devletin olumsuz müdahale-

si de, önemli sorunlar yarat-
maktadır.

İşçiler olarak, terörizme ve
ırkçılığa dayalı bölücülüğün
her türüne karşıyız. Ancak hiç-
bir şekilde tasvip etmediğimiz
bu olaylar nedeniyle, Türki-
ye'de işçiler ve tüm halk üzerin-
de anti-demokratik baskılar ya-
pılmasına da karşı çıkıyoruz.
TÜRK-İŞ, her yerde, herkese ve
hemen demokrasi talep etmek-
tedir.

Türkiye'de sendikal hak ve
özgürlüklerin ILO standartları ile
uyumlu hale getirilmesi, Orta
Doğu ülkeleri ve yeni Türk
Cumhuriyetleri için de önemli
bir örnek oluşturmaktadır.

Geçen yıl ILO'nun 59, 87,
135, 1422, 144 ve 151 sayılı Söz-
leşmelerinin onaylanmasını
önemli bir iyiniyet gösterisi ola-
rak algılıyoruz. Ancak bu onay-
ların ardından iç mevzuatımız-
da gerekli değişikliklerin yapılmaması ve özellikle 98 sayılı
Sözleşmenin ihlalinin sürdürül-
mesi, bu konuda fazla umutlu
olmamamız gerektiğini de orta-
ya çıkarmaktadır.

DISK'in yeniden faaliyete
geçmesinin ardından, malvarlı-
ğının tümüne yeniden kavuş-
masını ise ülkemizde demokra-
tikleşme süreci açısından önem-
li ve olumlu bir adım olarak
kutluyoruz.

Türkiye'de TÜRK-İŞ tüm üc-
retlilerin temsilcisidir. ILO ilkele-
rinin ülkemizde ihlalinin deva-
mı halinde, TÜRK-İŞ meşru ve
demokratik yollardan gücünü
daha fazla hissettirecektir. Bu
mücadelemiz sırasında tüm işçi-
lerden uluslararası dayanışma
talep ediyoruz.

1993 yılı içinde Koalisyon
Hükümetinin ve tüm siyasi par-
tilerin işçilere ve sendikalara
verdiği vaatler tutulmazsa, 12
Eylül askeri yönetimi dönemi-
nin anti-demokratik kalıntıları
temizlenmezse, ülkemizin çalış-
ma mevzuatı uluslararası çalış-
ma standartları ile uyumlu hale
getirilmezse, TÜRK-İŞ Uluslararası
Çalışma Bürosuna Türkiye
Cumhuriyeti Hükümeti aleyhi-
ne ILO Anayasasının 24. Mad-
desi uyarınca başvuruda bulu-
nacaktır.

Teşekkür ediyorum, Sayın
Başkan

Uluslararası Çalışma Konfe-
ransının Standartların Uygulan-
ması Komitesi'nde Türkiye,
onaylanmış olduğu 98 sayılı Örgütlenme ve Toplu Pazarlık
Hakkı Sözleşmesi'ni ihlal ettiği
iddiasıyla, incelemeye alındı.

Türkiye, Standartların Uygulanması Komitesi'nde (Aplikasyon Komitesi) 15 Haziran günü geç vakit görüşülebildi.

Komite'nin çalışma sistemi içinde ilk söz Hükümet sözcüsü ve Türkiye'nin Birleşmiş Milletler'deki Daimi Temsilci Vekili Bilge Cankorel'e verildi.

Daha sonra, Komite'nin işçi grubu başkan yardımcısı, işçi grubu adına yaptığı konuşma-
da, Türkiye Hükümeti'nin vaadlerini tutmadığını belirtti.

Komite'nin işveren grubu yetkilisi ise, Hükümet'in onayladığı Sözleşmelerin olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmesi gerektiğini ileri sürdü.

Komite üyesi ve TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral ise, Türkiye'de asıl sorunun 12 Eylül askeri yönetim döneminde kabul edilen çalışma mevzuatının bütünlüğü olduğunu vurgulayan bir konuşma yaptı.

Norveç, Hollanda, Almanya, İtalya, Yunanistan ve İspanya işçi temsilcileri de yaptıkları konuşmalarda Türkiye'de çalışma yaşamına ilişkin mevzuatın demokratikleştirilmesini istediler.

Standartların Uygulanması Komitesi (Aplikasyon Komitesi) oybirliğiyle aldığı kararda, Türkiye'de yürürlükteki yasalarla uygulama arasındaki farklılıkların kaldırılmasını ve çalışma mevzuatının 98 sayılı Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmesi'ne uydurulmasını istedi.

Toplantının ardından çok sayıda ülkenin Komite'deki işçi temsilcileri, Genel Başkan Bayram Meral'i konuşması nedeniyle kutladılar ve TÜRK-İŞ ile ilişkilerini daha da geliştirmeye arzularını belirttiler.

TÜRK-İŞ Genel başkanı ve Türkiye işçi delegesi Bayram Meral, Uluslararası Çalışma Konferansı sırasında çeşitli ülkelerin sendika yöneticileriyle de özel görüşmeler yaptı. Bayram meral bu görüşmelerde, özellikle Almanya'daki vatandaşlarımızı yönelik saldırılara karşı geniş bir cephe oluşturmaya çalıştı.

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU DEMİREL İLE GÖRÜŞTÜ

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, Genel Başkan Bayram Meral'in başkanlığında 21 Haziran Pazartesi günü Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'i ziyaret ederek kendisiyle bir süre görüştü.

Saat 17.30'da gerçekleşen görüşmede; Demirel'in Cumhurbaşkanı olmadan önce Başbakanlığı sırasında işçi sınıfına verdiği sözleri hatırlatan Genel Başkan Meral, kamu kesiminde yenilenecek toplu iş sözleşmelerinin başı içinde sonuçlandırılması gerektiğini ve bu konuda hükümetten anlayış beklediklerini söyledi.

Cumhurbaşkanı Demirel, toplu sözleşme düzeninin eksiksiz işlediğini, sözleşmelerin başı içinde bitirilmesinin esas olduğunu, ancak sendikaların da yasal haklarını her an kullanabileceklerini söyledi.

Görüşme 20 dakika sürdü.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu üyeleri, Cumhurbaşkanı Demirel ile görüşürken...

TÜRK-İŞ'İN KURBAN BAYRAMI MESAJI

"Devleti işlemez hale getiren siyasi kulislerden uzak nice Bayramlar diliyoruz

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, Kurban Bayramı nedeniyle yayınlandığı mesajda, Cumhurbaşkanı seçimiyle başlayıp, Başbakan arayışı ile süren birbuçuk aylık süre zarfında, bürokrasinin hemen hemen tamamen durduğunu, bunun da parlamenter demokratik sistemi henüz tam anlamıyla içimize sindirememiş olduğumuzun göstergesi sayılması gerektiğini öne sürdü.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulunun Kurban Bayramı nedeniyle yayınladığı mesaj şöyle:

"Kurban Bayramına PKK denilen kanlı terör örgütünün 33 erimizi şehit etmesi, 5 sivil yurttaşımızı katletmesi gibi ulusça büyük üzüntü ve tepkiye yol açan acıyla giriyoruz.

Fidan gibi gençlerimizin silahlı ve konusuz terör örgütünün hedefi haline getirilmesi karşısında, hiçbir hatanın olmadığını öne süren açıklamalar ise, bu acımıza daha da artırmaktadır.

PKK'nın toparlanabilmek için oynadığı başı oyununa, istihbarat kaynaklarına sahip olan siyasi iktidarı inandırmış olması ve tedbir elden bırakmaması, son 1.5 ayda ülkenin hemen tüm sorunlarına sırt dönülmesinin de doğal

sonucudur.

Turgut Özal'ın ölümü ile başlayan Cumhurbaşkanı arayışı, Cumhurbaşkanı seçiminden sonra Başbakanın kim olacağı kulisleri, iktidarı büyük kanadını oluşturan siyasi partiye kimin genel başkan olacağı yolundaki kulisler sadece terörün döktüğü son kan gözyaşına sebep olmamış, aynı zamanda bürokrasinin de hemen hemen tamamen durmasına yol açmıştır.

Başka ülkelerde parlamenter rejimin kuralları içinde sessizce çözümlenebilecek bu tür olayların, bizde tek gündem maddesi haline gelmesi parlamenter demokrasiyi henüz tam anlamıyla içimize sindiremediğimiz gözlergösterisidir.

Diğer tarafta kamu kesiminde toplu sözleşmesi yenilenecek olan yüzbinlerce işçinin durumu da bu ataletin sonucu sözleşmeleri hıkama noktasına getirmiştir.

Başbakan vekili Devlet Bakanı Sayın Erdal İnönü'yü 27 Mayıs'ta Kamu Sözleşmelerini koordine eden kurul üyeleri ile ziyaret ettiğimizde, bu sözleşmelerin bir an önce bitirilmesi talebimize karşı gereken ilgiyi göremedik.

Bunun sonucu olarak, sözleşmelerin masabaşında çözümlenmesi isteğimizin karşılık görmemesi halinde, yeni eylem türlerinin tespit ve uygulamasından başka yol kalmamaktadır.

İşçi, memur, emekli, dul ve yetimlerle küçük esnafın enflasyon karşısında çektiği sıkıntı bütün acısıyla devam ederken, iş güvencesi adı verilen yasanın Hükümetçe gözardı edilmesi sonucu, işten çıkarmalar artmakta, işsizlik bir çığ gibi büyürken bir sosyal tehlike de gündeme gelmektedir.

Grev ertelemeleri, aylarca ücretlerini alamayan işçilerin, vergi idareleri ödenmeyen emeklilerin, taşeron uygulamaları ile sömürülen onbinlerce işçinin yarattığı tablo, Mübarek Kurban Bayramına bunuk duygularla girmemize yol açmaktadır.

TÜRK-İŞ olarak; ulusça ihtiyacımız olan iyimserliğimizi muhafaza etmeye, yamaların daha güzel olacağına ve siyasi iktidarı vadedileni gerçekleştireceğine inancımızı korumaya çalışırken; huzur ve refah içinde nice bayramlara ulaşmayı diliyoruz ve tüm halkımıza saygılar sunuyoruz.

B. Meral : "İşçi sınıfının tahammülü kalmamıştır"

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral Koordinasyon Kurulu toplantısını açarken ve kurul üyeleri sendika temsilcilerin bir bölümü

**TÜRK-İŞ Genel Başkanı,
Temmuz ayındaki grevlerin
çeşitli eylemlerle de
destekleneceğini açıkladı**

BAYRAM MERAL'İN KONUŞMASI

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, kamu kesiminde örgütlü sendikaların temsilcilerinin hazır bulunduğu Koordinasyon Kurulu toplantısında şu konuşmayı yaptı:

"Koordinasyon Kurulu, araya bayram girmesi, ayrıca ILO toplantısının yapılması nedeniyle biraz aralıklı olarak toplanmıştır.

Bugün kamu kesiminde bir bölümü 1 Ocak 1993 tarihi itibarıyla, hatta bir bölümü 1992 tarihi itibarıyla yenilenecek sözleşmeler için bugüne kadar kamu işveren sendikaları ile yaptığımız görüşmeler sırasında bir arpa boyu dahi ilerleyemediğimiz hepimizin malumudur.

TÜRK-İŞ Kamu Kesimi Koordinasyon Kurulu toplantısı 21 Haziran'da yapıldı. Toplantıyı bir konuşma ile açan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, "Hükümetlerin ben istediğimi yaparım mantığı hiçbir zaman ülkeye yarar getirmemiştir, getirmeyecektir. Hükümetlerin, kişilere ve holdinglere değil, halkın sorunlarını gözönünde tutarak ülkeye hizmet götürmelerini istiyoruz" dedi.

Kamu sözleşmelerindeki tıkanıklıktan dolayı kaygılarını belirten Bayram Meral, bu yıl içinde görüşülecek ve geçen yıldan kalan sözleşme görüşmelerinde bir arpa boyu yol alınmadığını belirterek "İşçi sınıfının tahammülü kalmamıştır. Kısa sürede toplu sözleşmelerin sonuçlandırılmasını isteyeceğiz" diyerek hükümetin bu konudaki politikasını eleştirdi.

Durum bu iken, Kurban Bayramından önce yine büyük bir çoğunluğunuzla birlikte Sayın Erdal İnönü ile görüşmemizde, 15 gün içerisinde bu sözleşmelerin bitirilemeyeceğini, ayrıca kamu işveren sendikalarının yeni yasal düzenleme yapıncaya kadar devam edeceğini söylemesi, hemen ardından üç gün içinde kaçakçılarla ilgili yasal düzenlemenin çıkması, bugünkü ve bundan sonra gelecek hükümetlerin işçi sınıfına bakış açısını çok açık bir şekilde gözler önüne koymaktadır.

Türkiye'de yeni gelişmeler olmaktadır. Bir Devlet Bakanımızın büyük bir partinin genel başkanlığına seçilmesi ve Başbakan adayı olarak gelirmemesi hemen özelleştirmeden söz etmesi yanında, 12 Eylül kalıntısı antidemokratik yasalardan söz etmemesi, bizleri düşündürmektedir.

Hükümet kurulup, programı açıklandıktan sonra, TÜRK-İŞ olarak hazırladığımız raporları vereceğiz. Sermaye çevreleriyle birlikte ülkeyi nereye getirdikleri geçmişte olduğu gibi bugün de bellidir.

Özelleştirmede biz tarafız. Eğer işçi yararına yapacakları birşey varsa, çalışanların hak ve menfaatlerine hâlel getirmeyeceklerse, işçinin güvenliğini garantiye alacaklarsa, herşeyden önce bizlerle oturup müzakere etmelidirler.

Hükümetlerin (Ben istediğimi yaparım) mantığı hiçbir zaman ülkeye yarar getirmemiştir, getirmeyecektir.

Hükümetlerin, kişilere ve holdinglere değil, halkın sorunlarını gözönünde tutarak ülkeye hizmet götürmelerini istiyoruz.

TÜRK-İŞ bugüne kadar yalnız temsil ettiği toplumu değil, memurunu, emeklisini, dulunu, yetimini, orta gelirli esnafını, köylüsünü düşünen bir kuruluştur.

İşçi sınıfının kökü buradan gelir. İşçi sınıfı yalnız kendisini

değil, bu saydığım kitlelerin sorunlarını da düşünmekte ve bu sorunlarla yakından ilgilenmektedir.

Değerli arkadaşlarım, bugünkü toplantımızda Yönetim Kurulumuzca hazırlanmış raporları görüşeceğiz. Bundan sonra da görüşlerimizi beklentimiz kalmadığını bildirerek Hükümete vermek durumundayız. İşçi sınıfının tahammülü kalmamıştır. Kısa sürede toplu sözleşmelerin sonuçlandırılmasını isteyeceğiz.

Bugünkü toplantımızda bunlar görüşülecektir. Hükümetin programı üç aşağı beş yukarı bilinmektedir. Başbakan adayımız geçmişte ekonomik politikayı yürüten Devlet Bakanıydı. TÜRK-İŞ Yönetimi olarak buna paralel bizim de düşüncelerimiz bellidir.

Bizim ana ilkemiz, ülkemizin mutluluğu, toplumumuzun refahı, temsil ettiğimiz kitlelerin çıkarlarıdır. Onların iş güvencesidir. Eğer bu çerçevede içerisinde Hükümet bizim taleplerimizi dikkate alırsa, inanıyorum ki sıkıntılar aza inecektir.

Biraz önce söylediğim gibi Hükümet (Ben bildiğimi yaparım) derse, bu büyük sıkıntılar yaratır, böyle birşeyi aklımızdan geçirmek istemiyoruz.

Biz, ulu Atatürk'ün dediği gibi "Yurtta sulh, cihanda

sulh" ilkesini kafamızda yaşatan insanlarız. Bunu sonuna kadar da savununuz."

TOPLANTI SONRASI MERAL'İN AÇIKLAMASI

4 Saat süren Kamu Kesimi Koordinasyon Kurulu toplantısından sonra bir açıklama yapan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, toplantıda, Temmuz ayı içinde başlayacak grevlerin yapılacak çeşitli eylemlerle desteklenmesinin kararlaştırıldığını, TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu'nun en kısa sürede toplanarak, işçinin karşı karşıya olduğu sorunları görüşeceğini belirtti. Bu toplantıda Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu 'ICFTU' temsilcilerinin de katılacağını belirten Bayram Meral, burada oluşacak görüşlerin kurulacak olan yeni hükümete sunulacağını açıkladı.

Temmuz ayında eylemlerin başlayacağını belirten Bayram Meral, Çiller'i eleştirde ve özelleştirme konusunda söylediklerinin TÜRK-İŞ'i tatmin etmediğini söyleyerek "Kıdem, ihbar tazminatlarını vereceğiz diyor, işçinin sorunu bu değildir. Bir kavga başlatmak istiyorlar, biz de üzerimize düşeni yapıp kendimizi savunuruz" dedi.

TÜRK-İŞ Koordinasyon Kurulu toplantısına katılan sendika temsilcileri

**ASGARİ ÜCRET
TESPİT
KOMİSYONU
TOPLANDI**

Belirlenecek yeni asgari ücret 1 Ağustos'tan geçerli olacak

- Sanayi ve Tarım kesiminde aynı asgari ücret uygulanacak

Asgari Ücret Tespit Komisyonunun çalışmalarına başladığı ilk günkü oturuma katılan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral ve diğer sendika temsilcileri

Asgari ücretin yeniden belirlenmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının TÜRK-İŞ ve TİSK'e yaptığı çağrı üzerine 21 Mayıs Cuma günü toplanan "Tesbit Komisyonu", Haziran ayında da çalışmalarını sürdürdü.

1475 Sayılı İş Yasasının 33. maddesinde tanımlanan, "Hizmet akdi ile çalışan ve bu yasa kapsamına giren işçiler ile gemi adamları ve gazetecilerin" ekono-

mik ve sosyal durumlarının düzenlenmesi için en geç iki yılda bir toplanan Asgari Ücret Tesbit Komisyonu, enflasyonun ağır baskısı nedeniyle her yıl toplanmaya başlamış ve son olarak da 1992 yılında tesbit ettiği asgari ücret 1 Ağustos 1992 tarihinde yürürlüğe girmişti.

TÜRK-İŞ'in uygulanmakta olan asgari ücretin sefalet ücreti düzeyinde olduğu yolundaki açıklamaları ve Hükümet nezdinde girişimleri

üzerine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Komisyonu bir yıl dolmadan yeniden toplantıya çağırdı.

Sanayi ve tarım kesimi için ayrı ayrı toplanan komisyonda, eskiden olduğu gibi asgari ücretin ülke çapında ve tek tip olması ilke olarak benimsenmiş, ayrıca gelir vergisi kesilmemesi, konuk edindirme ve zorunlu tasarruf gibi ücreti azaltan fon kesintilerinin kaldırılmasının tavsiye edilmesi benimsenmiştir.

11 Temmuz 1992 tarihinde Resmi Gazetede yer alan ve Bakanlar Kuruluna özel indirim tutarlarının asgari ücret düzeyine kadar artırılması yetkisi veren düzenlemenin hayata geçirilmesinin de talep edilmesi kabul edilmiştir.

Asgari Ücret Tesbit Komisyonu çalışmalarına TÜRK-İŞ adına katılan Genel Eğitim Sekreteri Salih Kılıç, çalışmalarla ilgili olarak yaptığı açıklamada daha önce esas alınan 3500 kalorilik beslenme tablosunun bu tesbitte de esas alınacağını, besin içi % 40.12, besin dışı % 59.88 oranlarının şimdilik muhafaza edileceğini söyledi.

Salih Kılıç "Komisyon çalışmalarında her iki kesim asgari ücretinin, haksız ve gerçek dışı, adaletsiz bir ayırıma neden olduğu, ülkemizin gerçekleriyle bağdaşmadığını geçmişte sürekli savunduk, savunmaya da devam edeceğiz.

Asgari ücret ülke çapında ve ulusal düzeyde tek tip olarak benimsenip karar altına alınan tek tip olarak devamından yanayız.

Çalışanların sektörel dağılımı dikkate alınarak bir ayırma gidilmesi, asgari ücret felsefesinin reddedilmesi sonucunu beraberinde getirir.

Daha önce de belirttiğimiz tek tip olarak belirlenecek asgari ücretin gerçekçi olması ve sefalet ücretine dönüşmesini önlemek üzere TÜRK-İŞ olarak savunduğumuz ve daha evvel toplanan sanayi ve hizmet kesimi Asgari Ücret Tesbit Komisyonu toplantısında tekrarladığımız ilkeleri bir kez daha ifade ederek;

- Asgari ücretin işçiye net olarak ödenmesi,

- Asgari ücret tesbitinde işçinin ailesi ile birlikte dikkate alınması,

- Asgari ücret çalışmalarının

Komisyon çalışmalarında asgari ücretten vergi kesilmemesinde TÜRK-İŞ ve TİSK görüş birliğinde

Asgari Ücret Tesbit Komisyonunun ilk toplantısında konuşan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral asgari ücretin herşeyden önce uygar ve çağdaş bir toplum içinde yaşayan işçinin, ailesiyle birlikte olağan ihtiyaçlarını asgari düzeyde karşılayan bir ücret olması gerektiğini hatırlatarak, "Bugün asgari ücretten ele geçen 922 bin 839 liradır. Oysa dört kişilik bir ailenin mutfak masrafı Ankara'da 2 milyon 48 bin beşyüz liradır" dedi.

Meral bu ücretten vergi kesilmesini de eleştirerek, bunun adalet ilkeleriyle bağdaşmadığını belirtti.

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu adına konuşan Başkan Vekili Nihat Yüksel de, asgari ücreti vergi dışı bırakacak yasanın bir an önce çıkarılmasını istedi.

nın besin içi-besin dışı harcamaları oranlarının günün şartlarına göre dikkate alınması,

- Asgari ücretin bu düzeyde gelir sahibi olanlar bakımından hakça gelir dağılımını sağlamaya yönelik olması,

- Geriye dönük gelir kayıplarının giderilmesi,

- Enflasyon karşısında korunması,

gereğini savunuyoruz.

Bu düşüncelerimizi, konfederasyonumuz adına hepimize bir kez daha arz eder, tespit edilecek asgari ücretin tüm kesimlerde çalışan ve çalıştırıcılara ve ülkemize hayırlı olmasını diliyorum." dedi.

SANAYİ VE TARIM KESİMİNDE AYNI ASGARİ ÜCRET UYGULANACAK

Salih Kılıç'ın yaptığı açıklamaya göre; sanayi kesimi için belirlenecek asgari ücret, tarım kesiminde de aynen uygulanacak.

Asgari Ücret daha önce 1 milyon 449 bin lira olarak belirlenmiş ve 1 Ağustos 1992 tarihinde yürürlüğe girmişti.

Asgari Ücret Tesbit Komisyonu toplantısına katılan işçi kesimi

"Sendikacılık ve Liderlik" eğitim seminerinin ikincisi yapıldı

- 40 şube yöneticisinin katıldığı seminerde konuşan TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih Kılıç, "Tansu Çiller'in ülkenin ekonomik ve toplumsal sorunlarının çözümünde özelleştirmeyi tek hedef göstermesi talihsizliktir" dedi.

TÜRK-İŞ'in üye kuruluşlarımız şube yöneticilerine yönelik olarak TÜRK-İŞ Samsun Eğitim Merkezinde düzenlediği "Sendikacılık ve Liderlik Eğitimi" seminerlerinin ikincisi 14-18 Haziran 1993 tarihlerinde gerçekleştirildi.

Prof. Dr. Alpaslan Işıklı, Prof. Dr. Hasan Özyurt, Yrd. Doç. Dr. Vedat Bilgin, Dr. Seyhan Erdoğan ve H. Avni Yazıcı'nın eğitici olarak bulundukları seminerde;

- Demokrasi ve Sendikacılık
- Sosyal Devlet, Sendika-Siyaset ilişkileri
- Üye/Sendika, İşçi/İşveren ilişkileri
- Türkiye'de Ücretler ve Gelir Dağılımı
- Sosyal Güvenlik Sorunları ve Çözüm Yolları konuları işlendi.

İşlenen ders konularının seminere katılan şube yöneticilerince tartışılıp geniş bir değerlendirilmesinin yapıldığı seminerin kapanış konuşmasını yapan TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih Kılıç, güncel işçi sorunları ve TÜRK-İŞ Eğitim Faaliyetleri hakkında açıklamalarda bulundu.

Seminere katılan kursiyerlerin TÜRK Sendikacılığında yeni hedefler, Özelleştirme, Taşeronlaştırma, İş Güvencesi, Kamu Kesimi Toplu İş Sözleşmeleri, SSK uygulamaları konularındaki görüşlerini de değerlendiren ve TÜRK-İŞ'in bu konularla ilgili düşünceleri ve görüşlerini açıklayan Salih Kılıç konuşmasında ağırlıklı olarak Özelleştirme konusunu dile getirdi.

KIT'lerin özelleştirilmesi politikası olayının; işten çıkarmaların yaygınlaşması, taşeronlaştırma uygulamalarının kamu ve özel sektörde yaygınlaşması, çalışanların sendikasılaşması,

düşük ücret özetle gelir dağılımının sermaye lehine bozulması ve sendikaların devreden çıkarılması olduğunu söyleyen TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih Kılıç, KIT'lerin kuruluşundan bu yana ülke ekonomisinin itici gücü olarak sanayileşmede önemli bir rol oynayıp yakın geleceğe kadar da ekonomiyi olumlu yönde etkilediğini, ancak son yıllarda siyasi iktidarların yanlış müdahaleleri ve yönetimleri sonucu KIT'lerin zarar eden kuruluşlara dönüştürüldüğünü belirtti.

DYP Genel Başkanlığına seçilen Prof. Tansu Çiller'in ülkenin ekonomik ve toplumsal sorunlarının çözümünde özelleştirmeyi tek hedef olarak belirle-

TÜRK-İŞ Eğitim Merkezi Müdürlüğüne Muammer Gür atandı

TÜRK-İŞ Samsun Eğitim Merkezi Müdürlüğüne, eski sendikacıardan Muammer Gür atandı.

1965 yılında Ege Bölgesi Metal-İş Sendikası Genel Sekreterliğine seçilerek sendikacılık yaşamına başlayan Muammer Gür, 1967 yılında TÜRK-İŞ Sendikacılık Koleji'ni bitirdi. Bu dönemde Türkiye Metal-İş Federasyonu Yönetim Kurulu üyeliğine seçildi. Daha sonra 1973 yılında Türk Metal Sendikası Genel Mali Sekreteri, 1975 yılında da Genel Sekreter seçildi.

1982 yılında emekli olup TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu üyeliği sona eren Muammer Gür, evli ve 4 çocuk babası.

Muammer Gür'e yeni görevinde başarılar dileriz.

14-18 Haziran'da "Sendikacılık ve Liderlik" seminerine katılan kursiyerler, Samsun Eğitim Merkezi önünde...

mesini talihsizlik olarak nitelendiren Salih Kılıç, ülkemizin çıkarının zorunlu kıldığı özelleştirmelerde çalışanların ve onların temsilcisi TÜRK-İŞ'in görüşlerinin de alınarak taraflar arasında bir uzlaşmanın sağlanmasını,

yeni istihdam sahaları yaratılarak işsizlik sigortasına geçilmesi, kıdem ve özlük haklarının muhafazasının gerektiğini vurgulayarak alt yapısı oluşmamış özelleştirmenin sorun yaratacağını söyledi.

Sivas, İstanbul
Mersin ve Bursa'da

Çevre ve İşçi Sağlığı Seminerleri

- **Seminerlerin açılışında konuşan TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih Kılıç**
"Kamuoyunda bazı kesimler ve özellikle sendikalar aleyhine oluşturulmaya çalışılan -güven bunalımını- aşmak zorundayız. Bunu da ancak bilinçli mücadele ile aşabiliriz. Bunun yolu da şüphesiz eğitimden geçecektir" dedi.

Konfederasyonumuzun İşçi Sağlığı İş Güvenliği ve Çevre bilincine yönelik düzenlediği eğitim çalışmalarını programlandığı şekilde sürdürülüyor.

Bölgesel olarak düzenlenen ve İSİG Kurulu üyeleri ve temsilcilere yönelik seminerlere sendikamızın şube yöneticilerinin yanı sıra, Çevre Bakanlığı temsilcileri, işveren temsilcileri ve mahalli kamu yöneticileri

Üye kuruluşlarımız kadın işçi temsilcileri Ankara'da toplanıyor

- 12 Temmuz 1993 tarihinde TÜRK-İŞ Genel Merkezinde yapılacak toplantıda 16. Genel Kurulumuzun kadın işçilere yönelik kararları gözden geçirilecek

TÜRK-İŞ 16. Genel Kurulu kararları arasında, TÜRK-İŞ Kadın İşçiler Bürosuna işlerlik kazandırılması, üye sendikalar bünyesindeki kadın komisyonları temsilcilerinin katılımı ile bir kadın işçiler seminer programı hazırlanması, kadın işçilere yönelik bülten ve yayın çıkarılması konuları da bulunmaktadır.

Genel Kurulumuzun kadın işçiler konusundaki kararını hayata geçirmek amacıyla 12 Temmuz 1993 tarihinde Ankara'da TÜRK-İŞ Genel Merkezinde TÜRK-İŞ'e bağlı sendikalardan gelecek kadın işçi temsilcileri katılımı ile bir toplantı yapılacaktır.

Toplantıda TÜRK-İŞ'e bağlı sendikalarındaki kadın komiteleri arasında işbirliği sağlanması, sendikalarda kadın komiteleri kurulmasına yardımcı olunması ve 1993-1994 TÜRK-İŞ kadın programının düzenlenmesi konusunda görüş alış verişinde bulunulacak.

Mersindeki seminare kursiyerlerin eş ve çocukları da katıldı. Resimde seminerin bir bölümünü izleyen kursiyerler, eş ve çocukları ile görülüyor.

de katıldılar.

26-28 Mayıs 1993 Sivas,
7-9 Haziran 1993 İstanbul,
8-10 Haziran 1993 İstanbul,

16-18 Haziran 1993 Mersin
ve 23-25 Haziran 1993 ta-
rihlerinde Bursa'da gerçek-
leştirilen ve toplam 348
kursiyerin iştirak ettiği semi-

nerlerin açılış törenlerinde konuşan TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih Kılıç, 1993 Kamu Kesimi Toplu Sözleşmeleri, Özelleştirme, Taşeronlaştırma, sendikalaştırma gibi çeşitli sorunlarla karşı karşıya bulunduğunu belirterek, bu sorunları aşabilmenin de bilinçli mücadele ve birlikten geçeceğini söyledi.

Prof. Dr. Tankut Centel, Prof. Dr. Hilmi Sabuncu, Prof. Dr. Turhan Akbulut, Prof. Dr. Ayten Egemen, Prof. Dr. Fevzi Yılmaz, Doç. Dr. Nazan Bilgen, Doç. Dr. Yıldız Pekşen, Dr. Şule Ilıcak, Dr. Turgut Artun, Süleyman Atasoy, Erol Özbakır, Selahattin Turla, Saim Uztetik, Mustafa Turhan ve Sabahattin Dertli'nin eğitici olarak görev aldıkları seminerlerde; İşçi Sağlığı İş Güvenliği Mevzuat ve Yüklülükleri, Meslek Hastalığı ve Riskler, Çevre ve İnsan, Aile Sağlığı ve Planlaması, SSK Mevzuatı ve Uygulaması, İşyeri Sağlık Hizmetlerinde Kurulların Önemi, Endüstriyel Hijyen, Genel Sağlık Sorunları ve Mevsim Hastalıkları ve Teknolojik Gelişmelerin Toplumsal Yapı ve İstihdama Etkisi konuları tartışma ve uygulamalı olarak işlendi.

Mersin TÜRK-İŞ İl Temsilcisi başkanlığında Çevre Koruması Komiteleri oluşturuldu.

Mersin'de düzenlenen İşçi Sağlığı İş Güvenliği ve Çevre Sorunları konulu seminere kursiyerlerin eş ve çocukları da katılarak özellikle çevre bilinci konusu işlendi. Bu konuda çalışmaların devamı için TÜRK-İŞ Mersin İl Temsilcisinin başkanlığında Çevre Koruması Komiteleri oluşturulmasına karar verildi.

İSTANBUL ve SİVAS SEMİNERLERİNE KATILANLAR

İstanbul ve Sivas'ta "Çevre ve İşçi Sağlığı" seminerine çok sayıda sendika temsilcisi katıldı. Resimlerde Sivas (üstte) ve İstanbul'da Haydarpaşa (ortada) ve Aksaray'da (altta) seminerlerine katılan kursiyerler görünüyor.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral'in, DYP-SHP Koalisyon Protokolü konusundaki açıklaması

"DYP-SHP Koalisyon Protokolü, yeni oluşacak Hükümetin politikasının ana çizgisinin, hızlı ve kapsamlı bir özelleştirme ve kamu işletmelerinin tasfiyesi olacağını göstermektedir. DYP ve SHP arasında 19 Kasım 1991 tarihinde imzalanan protokol ve ekleri ile, 24 Haziran 1993 tarihinde imzalanan protokol arasındaki temel fark budur.

Koalisyon Protokolünde, demokratikleşme üniter devlet yapısının korunması, sosyal hukuk devleti, laiklik, devlet yönetiminde dürüstlük ve saydamlık, çağdaş Atatürk milliyetçiliği, insan hakları, terörle mücadelede hukuk devleti anlayışına ve insan haklarına saygının esas alınması, olağanüstü hal uygulamasının kaldırılması, koruculuk sisteminin tasfiyesi, ülkemizin etnik ve kültürel zenginliğinin özgürce geliştirilmesinin önündeki engellerin kaldırılması, vergi kaçığının önlenmesi ve vergi adaletinin sağlanması konularında yer alan ilkeleri, önemli ve olumlu yükümlülükler olarak kabul ediyoruz.

Koalisyon Protokolünde 1982 Anayasasına ilişkin olarak yapılan değerlendirmelere katılıyoruz. 1982 Anayasasının, "ülkemizin demokratik gelişmesi önünde çok önemli bir engel" olduğunu biz de kabul ediyoruz.

Sendikalar üzerindeki siyaset yasağının kaldırılması, meslek kuruluşlarının özleştirilmesi, kamu çalışanlarına sendikacı hakların tanınması, sendikasıylaştırmaya ve kaçak çalıştırmaya karşı önlem alınması, iş güvencesi sağlanması, işsizlik sigortası çıkarılması konularındaki vaatlerin, TÜRK-İŞ'in taleplerinin çok gerisinde kaldı-

ğını bilmekle birlikte, önemli olduğuna inanıyoruz.

Sosyal güvenlik kuruluşlarının finansmanına devletin katılmasına ve Ekonomik ve Sosyal Konsey'in kurulmasının önkoşulunun ülkemizin gerçek anlamıyla demokratikleştirilmesi olduğuna değinilmemesini önemli eksiklikler olarak kabul ediyoruz.

Ancak, yukarıda belirtilen konulardaki bu olumlu özelliklere rağmen, Koalisyon Protokolü'nün özelleştirme ve kamu işletmelerinin tasfiyesi konusundaki tavır, son derece kaygı vericidir.

TÜRK-İŞ, kamu işletmelerinin halkımızın çıkarları doğrultusunda rasyonel bir biçimde çalışmasını, ülkemizin bağımsızlığının ana dayanaklarını oluşturmalarını, sosyal devlet anlayışı içinde verimli istihdam imkanları yaratmasını, siyasi partilerin müdahalesinin dışına çıkılarak özleştirilmesini ve çalışanlarına insanca yaşama koşulları sağlamasını savunmuştur.

TÜRK-İŞ, kamu iktisadi teşebbüslerine ilişkin olarak, dünyadaki gelişmeleri de gözönünde bulundurarak, ülkemizde, halkımıza ve çalışanlara zarar vermeyecek yapısal değişimleri de tartışmaya açık olduğunu ifade etmiştir.

19 Kasım 1991 tarihli Koalisyon Protokolünün ekinde, KİTlerin esas olarak özleştirilmesi öngörülmüş ve şu ilke konmuştu: "özleştirme bir amaç değil, bir araç olarak kullanılacaktır. Yani her ne pahasına olursa olsun özleştirme veya bütçeye gelir sağlamak değil, ekonomide verimin ve rekabetin artırılması temel amaç olacaktır. Özleştirme,

KİTlerin mali bünyelerinin kuvvetlendirilmesi için de araç olarak kullanılacaktır. Bu sayede KİTlerin yeniden yapılanması ve ekonomiye kazandırılmanın bütçeye yük olmadan gerçekleştirilebilecektir."

24 Haziran 1993 tarihli Koalisyon Protokolünde ise, KİTlerin hemen hemen tümünün özleştirilmesi, "2000'li yıllara girerken toplum için gerekli istisnalar dışında KİT kalmaması" amaçlanmaktadır. Ayrıca, tarım ve kredi kooperatiflerinin ve yerel yönetimlerin de ticari ve sınai faaliyetlerine son verilmesi istenmektedir.

Ve bütün bu işler yapılırken, bu kuruluşlarda çalışan insanların temsilcisi örgütlerle görüşme yapılacağı konusunda hiçbir hüküm yer almamaktadır.

Koalisyon Protokolü, bir taraftan tüm çalışanların taleplerinin bir bölümünü, diğer taraftan uluslararası ve yerli sermayenin taleplerinin ağırlık noktası olan hızlı, kapsamlı ve çalışanları hesaba katmayan bir özleştirmeyi ve kamu işletmelerinin tasfiyesini içermektedir.

DYP ve SHP tarafından oluşturulan birinci Koalisyon Hükümeti'nin 20 aylık icraatı, çalışanlara verilen vaatlerin tutulmadığını ve büyük ağırlıkla sermayeden yana bir politikanın izlendiğini göstermektedir.

Koalisyon Protokolü'nde çalışanlara yapılan vaatler ile sermayeye yapılan vaatler arasında önemli çelişkiler bulunmaktadır. Bu vaatlerin hangilerinin tutulacağı, ücretli emek ile sermaye arasındaki, işçi sınıfının öncülüğündeki tüm çalışanlar ile, sermaye ve servet sahipleri sınıflarının karşılık güçlerine, bilinçlerine, mücadele azim ve kararlılıklarına bağlıdır.

TÜRK-İŞ, ülkemiz, işçi sınıfı ve tüm çalışanlar lehine atılacak her somut adımı destekleyecektir. TÜRK-İŞ, ülkemiz, işçi sınıfımız ve tüm çalışanlar aleyhine atılan her adım karşısında, meşru ve demokratik yollardan gücünü gösterecektir."

"Hükümetin Kıbrıs politikasından ciddi endişeler duyuyoruz"

- Maraş'ın verilmesi bir yana, bir avuç toprak verilmesine bile halkımız ve Kıbrıs Türk halkı razı değildir"

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu TÜRK-İŞ tarafından 9 Haziran'da yayınlanan bildiride, Kıbrıs konusundaki gelişmeler karşısında Türk Hükümetinin izlediği politikadan ciddi endişe duyulduğu öne sürüldü.

TÜRK-İŞ bildirisi şöyle:

"Kıbrıs sorununun çözümü için Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından sürdürülen yanlış arabulucu çabalar, bazı ülkelerin de desteği ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti aleyhine endişe verici noktaya gelmiştir.

Sayın Rauf Denktaş'ın bütün çabaları ve karşı güçlerin ittifakına gösterdiği direnç, yalnız kalmanın sonucu kınılma noktasına gelmiştir.

Halkımızın ulusal sorunu olan, şehit kanları ile bugünkü sınırları çizilen Kuzey Kıbrıs Cumhuriyeti üzerinde, hiçbir Hükümetin ya da politikacının

güvenilirliği kuşkulu bir başı hayali için ödün vermeye hakkı ve haddi yoktur.

Hükümetimiz, dış politikada sürekli zeytin dalı uzatma tutkusundan kurtulup, ulusumuzun onuruna ve beklentilerine uygun bir dış politika benimseyememiştir.

İzlenen bu politikadan ciddi endişe duymaktayız.

Maraş'ın verilmesi bir yana, bir avuç toprak verilmesine bile halkımız ve Kıbrıs Türk halkı razı değildir.

İşçi sınıfı olarak, Sayın Rauf Denktaş'a tam destek verilmesi zorunluluğunu bir kez daha hatırlatıyoruz.

Kıbrıs konusunda beklentilerimize uygun net ve kararlı bir tutum izlenmemesi halinde, bu konudaki duyarlılığımızın doğal sonucu olarak kitlesel eylemleri gündeme getirebileceğimizi açıklamayı görev sayıyoruz."

TÜRK-İŞ ÇİLLERİ KUTLADI

- Görevinizin son derece güç olduğunu biliyoruz. Bu güçlüğü, vaatleriniz doğrultusunda politikaları izleyerek ve kesimlerin desteğini kazanarak aşabilirsiniz.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, DOĞRU YOL Partisi Genel Başkanlığına seçilen Tamsu Çilleri bir telgrafla kutladı.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu'nun telgrafı şöyle:

Sayın Tamsu Çiller
DOĞRU YOL Partisi
Genel Başkanı
ANKARA
DOĞRU YOL Partisi olağanüstü genel kurulunda Genel başkanlığa seçilmeniz nedeniyle TÜRK-İŞ topluluğu adına sizi kutlarız.

Önemli iç ve dış sorunların bütün ağırlığıyla hissedildiği bir dönemde, Başbakanlık görevini üstlenmenizle kuracağınız hükümetin demokratikleşme yolundaki beklentileri cevaplayacak nitelikte olacağına inanmaktayız.

Toplumsal barışı sağlamak ve tüm kesimleri kucaklayacak bir politika izlemenin temel koşulunun, çalışma barışının korunarak geliştirilmesi olduğu malumumuzdur.

İşçi sınıfının, tüm çalışanların, emekçi, dul ve yetimlerin, küçük esnafın, küçük çiftçinin sorunlarının en az enflasyon ve terör kadar önemli olduğu da bilinmektedir.

Bu duygularla çalışmalarınızda başarılar diliyor, saygılar sunuyoruz.

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU

IRAK B.Elçisi Ambargonun kalkması için TÜRK-İŞ'in baskı kurmasını istedi

Irak Büyükelçisi Rafi Albakiri 9 Haziran'da TÜRK-İŞ'i ziyaret ederek Genel Sekreter Şemsi Denizler ile görüştü.

Irak Büyükelçisi, ambargonun kaldırılması, petrol boru hattının yeniden açılması karşılığında, varil 4 dolar daha ucuza petrol satmaya hazır olduklarını, petrol bedelinin de ilaç ve yiyecek gibi insanı yardımlara ödenmesini istediklerini söyledi.

İki ülke halkının kardeş olduklarını kaydeden Büyükelçi, Çekiç Gücün görevinin sona erdirilmesinin iki ülke yararına olacağını da hatırlatarak, Kuzey Irak'ta terör odaklarına da müsamaha göstermeyeceklerini sözlerine ekledi.

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Şemsi Denizler, konuyu Hükümete önce yazı ile bildireceklerini, bütün siyasi partilere görüşmeyi teklif edeceklerini belirterek, Ekim ayında bir işçi heyetinin Irak'ta davet edildiğini bildirdi.

İngiltere Yerel Yönetim Memurları Sendikası (NALGO) Yönetim Kurulu üyeleri TÜRK-İŞ'i ziyaretlerinde Genel Başkan Bayram Meral ile görüştüler.

KİTLERDE ÇALIŞANLARIN SAYISI SÜREKLİ AZALIYOR!..

FAKAT... İşten çıkarma, taşeronlaşma ve sendikasızlaştırma artıyor...

Türkiye'de 1980'li yıllarda kamu sektörünün ülke ekonomisindeki ağırlığını küçülten siyasi tercihlerin ön plana çıkması, bu tercihlerin hükümet programındakinin aksine koalisyon hükümetince benimsenmesi KİT'lerin ihmal edilmesini hızlandırmıştır. KİT'lerin genel olarak ihmal edilmesi KİT sorunlarını ağırlaştırırken ekonominin de içinde bulunduğu sorunlar ağırlaşmış, sosyal ve ekonomik sorunlara yol açarak toplumsal sorunların artmasına neden olmuştur.

Kamu mülkiyetinin ve her türlü faaliyetinin özel sektöre devredilerek, kamunun faaliyet alanının daraltılması anlamına gelen KİT'lerin özelleştirilmesi olayı; kamu malının özel sektöre ve yabancı şirketlere peşkeş çekilmesi, gelir dağılımının sermaye lehine bozulması, sendikaların devreden çıkarılmasının nedeni ve sonucu olmaktadır.

KİT'lerin özelleştirilmesi tercihinin işçilere yansımaları ama başlıklarla işten çıkarmaların yoğunlaşması, taşeronlaştırma uygulamalarının kamu ve özel sektörde yaygınlaşması, çalışanların sendikasızlaştırılması ve düşük ücret olarak kendini göstermektedir.

Nitekim, Yüksek Denetleme Kurulu'nun 1991 yılı verileri, son sekiz yılda KİT'lerde çalışan işçi sayısındaki düşüşün devam ettiğini göstermektedir. Tablo'dan da görüleceği gibi 1984 yılında

KİT'lerde çalışan işçi sayısı 442.187 iken 1991 yılında 422.013'e düşmüştür. 1992 yılındaki özelleştirme politikalarının hız kazanmasıyla birlikte bu sayının 400 binin altına düştüğü tahmin edilebilmektedir.

Öte yandan, sözleşmeli personel uygulamasından sonra 1986 yılından başlayarak sözleşmeli personel kapsamında çalışanların sayısında görülen hızlı artış da dikkat çekicidir. 1986 yılında 14.256 sözleşmeli personel bulunurken bu sayısının 1991 yılında 257.048'e yükselmesi, sözleşmeli personel uygulamasının kamu işletmelerinde çalışanları düşük ücret ve sendikasızlaştırma temelinde çalıştırmalarına hız verildiğini ortaya koymaktadır.

Tablo'nun ortaya koyduğu bir başka nokta, 1981'de KİT'lerde çalışan yıllık ortalama

personel sayısı 553.349 iken, bu sayı 1981'den itibaren artarak 1988'de 731.180'e kadar yükselmiştir. Siyasal iktidarlar bir yandan KİT'lerdeki istihdamın yüksek olduğunu savunurlarken, diğer yandan politik müdahaleler çerçevesinde istihdamı sürekli arttırmışlar, bir başka deyişle KİT'leri 'arpalık' olarak görmüşlerdir.

Koalisyon Hükümeti 500 günlük icraatında KİT'lere politik ve bürokratik müdahalelerde bulunmaya devam etmiş; "Türkiye Özerkleştirme Yeniden Yapılanma ve Özelleştirme Kurumu" ile KİT'lerin yeniden yapılandırılması rafa kaldırılmış, PTT gibi karlı kuruluşlarda özelleştirme kapsamına alınmıştır.

"Kim ki KİT işçisini kapının önüne kor, kendisi de kapının önüne konulur" diyerek KİT'lerin özelleştirilmelerinin yaratacağı sosyal probleme işaret etme zorunluluğunu duyan yakın geçmişin Başbakanı Demirel'in sözkonusu açıklamasından bu yana iş güvencesi, işsizlik sigortası yasa tasarılarında bir gelişme sağlanamaması yanında, özelleştirme konusunda çalışanların görüşlerinin alınmaması da çalışma hayatını, endüstriyel ilişkileri gerginleştirmekte, dolayısıyla KİT politikaları ve özelleştirme toplumsal barışın önünde önemli bir engel olarak durmaktadır.

KİTLERDE ORTALAMA İSTİHDAM

Yıllar	İşçi Sayısı	Memur Sayısı	Sözleşmeli Personel Sayısı	Toplam Personel Sayısı
1981	-	-	-	553.349
1982	-	-	-	558.057
1983	-	-	-	664.251
1984	442.187	140.072	-	682.905
1985	449.609	245.471	-	696.557
1986	468.461	240.295	14.256	723.012
1987	458.423	196.467	73.337	728.227
1988	445.599	123.441	162.140	731.180
1989	429.738	57.314	228.416	715.468
1990	443.004	34.068	243.111	720.183
1991	422.013	21.758	257.048	700.819

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral'in açıklaması

"Şahsım ve TÜRK-İŞ'i yıpratmak, bir konfederasyona güç kazandırmak isteyenler, yalan haber üretiyorlar"

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, Uluslararası Çalışma Örgütü ILO'nun 80. konferansı nedeniyle bulunduğu Cenevre'de 8 Haziran'da bir açıklama yaparak, bazı gazetelerde yer alan "TÜRK-İŞ Başkanı İçkili olarak Bakanlık bastı" şeklindeki haberi yalanladı.

Bayram Meral'in açıklaması şöyle:

"29 Mayıs Cumartesi akşamı, eşim, kızım, oğlum ve yeğenim ile birlikte hasta ziyaretinden arabamla eve dönerken, diğer kızımın telefonunu ile aynı gün saat 20.10'da bir davetiye geldiğini, Sayın Moğultay tarafından aynı saatlerde Devlet Konukevinde verilen bir resepsiyona davetli olduğumu öğrendim.

Bir-iki dakika uğramak için konukevine gittiğimde, davetini bittiğini ve Bakan'ın da Bakanlığa gittiğini söylediler.

Son zamanlarda bazı top-

lanlı ve görüşmelerin TÜRK-İŞ dışlanarak yapılmasının verdiği rahatsızlığı da belirtmek üzere Bakanlığa gittim.

Kapıda Çalışma Genel Müdürü ile bir arkadaşı vardı. Sayın Bakan'ın kardeşinin ağır hasta olduğunu ve oraya gideceğini söyledi.

Kapıda Çalışma Genel Müdürü ile bir arkadaşı vardı. Sayın Bakan'ın kardeşinin ağır hasta olduğunu ve oraya gideceğini söyledi.

Aynı anda Müsteşarın da bir Konfederasyonun sendika başkanı ile merdivenlerden indiğini gördüm.

Arabada ailem bekliyordu. TÜRK-İŞ'in güç olarak da, yasalara göre de işçi sınıfının tek temsilcisi olduğunu, bu gücü gözardı etme ve bir Konfederasyona hayatiyet kazandırma çabalarından vazgeçilmesini sert bir ifade ile belirttim.

Cenevre'ye geldiğimin üçüncü günü, basında çarpı-

tılmış ve son derece çirkin haberin yer aldığını üzüntü ile gördüm. Bu haberin kaynağı, TÜRK-İŞ'in saygınlığı için gösterdiğim hassasiyete ve sert çıkışa karşı rahatsızlık duyan Bakanlık yetkilileridir."

Meral, daha sonra Cenevre'de Moğultay'dan ricacı olduğunu yolundaki haberleri de eleştirerek, "Sayın Moğultay'a 2821 ve 2822 sayılı yasalar da yapılacağı vaadedilen, hükümet protokolu ve SHP programında kamu işveren sendikalarının kaldırılacağı yolundaki sözlerin yerine getirilmediğini, Türkiye'yi yeniden ILO takip listesine aldırarak zorunda kalacağımızı söyledim" dedi.

Meral, bir gazetede yer alan ILO komisyonlarına girmemesi yolundaki makalenin de gerçek dışı olduğunu, bütün yoğunluğu ile komisyon çalışmalarına katıldıklarını işçi komitesi gündemine Türkiye'nin alındığını sözlerine ekledi.

KRİSTAL-İŞ SENDİKASI ŞİŞE CAM'DA SÖZLEŞME İMZALADI

Kristal-İş Sendikası ile Şişe Cam Fabrikaları arasında bir süredir devam eden toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 20 Mayıs'ta anlaşma ile sonuçlandı.

10 Cam işyerinde 8 bin işçiye kapsayan toplu iş sözleşmesi üç gruba ayrıldı. 1. Grup Trakya Cam, Kırklareli Cam, Topkapı Şişe Anadolu Cam İşyerlerinde

yüzde 60, 2. Grup Çayyova Cam, Teknik Cam, Cam İşleme, Cam Elyaf, Cam İş Madencilik işyerlerinde yüzde 50, 3. Grup Paşabahçe işyerinde de yüzde 33 zam sağlandı.

1.1.1993 - 31.12.1994 dönemi kapsayan toplu iş sözleşmesi ile cam işçilerinin istihdam güvencesi ve cam sektörünün

geleceği ön planda tutuldu.

Toplu iş sözleşmesinin imzalanmasından sonra bir açıklama yapan Kristal-İş Sendikası Genel Başkanı İbrahim Eren "Sendikamız ekonomik açıdan fedakârlığa evet diyerek cam işçilerinin ve cam sektörünün geleceğini ön plana alan sorumluluğu bir yaklaşım içinde olmuştur. Taraflar arasında istihdam güvencesi konusunda görüşbirliğine varılmış ve önemli bir adım atılmıştır. Bu toplu iş sözleşmesiyle ücretli sınırlı bir toplu sözleşme anlayışını aşarak iş ve gelir güvencesini ve işletmelerinin yaşamasını ön planda alan sorumlu ve gerçekçi bir sendikal atılımdır." dedi.

İşçilerimizin sağlıklı ve güvenli bir ortamda yaşamaları ve üretmeleri onların en doğal hakkıdır. Ancak bedensel, psikolojik ve maddi açıdan getirdiği büyük kayıplarla acı ve kaygı verici tablolar sergileyen iş kazaları, her geçen yıl ivme kazanmaktadır. Olumsuz sonuçlar özellikle küçük işyerlerinde etkili olmaktadır.

Sağlık ve güvenlik koşullarının çok elverişsiz ve yetersiz kaldığı küçük işyerlerinde, çocuk-kaçak işçi çalıştırma eğiliminin yüksekliği gözönünde bulundurulduğunda, olumsuz tablolarla karşılaşmanın kaçınılmazlığı ortadadır. Sosyal Sigortalar kurumu'nun 1991 verilerine göre; 1 - 9 arasında sigortalı çalıştıran işyeri sayısı 497.827'dir. Aynı yıl itibarıyla toplam işyeri sayısı 536.098'dir.

1991 yılında yaşanan 130.278 iş kazasının 48.911'i oran olarak % 37.5'u 1 - 9 arasında sigortalı çalıştıran işyerlerinde gerçekleşmiştir. 10 - 50 arasında sigortalı çalıştıran işyerlerinde bu oran % 20'dir. Çalışan sigortalı sayısı itibarıyla işyerleri büyüdüğünde iş kazaları da düşmektedir. Hatta 500 - 1000 arasında sigortalı çalıştıran işyerleri % 4.4 ile iş kazalarının en az görüldüğü işyerleri olmaktadır. Bu arada çalışan sigortalı sayısının bilinmediği belirtilen işyerlerinde % 12.7 gibi yüksek bir düzeyde gerçekleşen iş kazaları dikkat çekicidir.

Ülkemizde iş kazaları açısından küçük işyerlerinde yaşanan ciddi tehlikelere rağmen, buralarda hekim çalıştırma zorunluluğunun olmaması ve işçi sağlığı kurullarının da kurulamaması dikkati çekmektedir.

İş kazaları ve meslek hastalıklarının ülkemizdeki ikin-

İş kazaları küçük işyerlerinde çoğunlukta

● Ölümle sonuçlanan iş kazalarının kurbanları çoğu kez genç işçiler

ci çarpıcı boyutu, ölüm olaylarındaki artış ve 1991'de ulaşılan rekor rakamlardır. SSK verilerine göre, 1991 yılında 1189'u iş kazası, 442'si meslek hastalığı sonucu olmak üzere toplam

32.6'sı 25 - 29 arasındaki genç yaş grubuna yöneliktir.

Küçük işyerlerinde etkili olan ve özellikle genç işgücümüzde can almaya devam eden iş kazalarının temel nedeni eğitimsizliktir.

Maddi ve manevi açıdan getirdiği büyük kayıplarla temel sorunlarımızdan birini oluşturan iş kazalarına yönelik tedbirlerde işçileri ve işverenleri içine alan ve çalışma saatleri içinde gerçekleştirilecek eğitim programları çok önemlidir. Yaşanan acı tablolara rağmen, işveren gerekli duyarlılığı göstermemekte ve mevzuatın kendisine verdiği yükümlülükleri yerine getirmemektedir. Burada işyeri denetimlerinin etkin bir şekilde, nitelik ve nicelik itibarıyla

İŞYERLERİNDE ÇALIŞAN SİGORTALI SAYILARINA GÖRE İŞ KAZALARI (1991)

Sigortalı Sayısı	İş Kazası Sayısı	(%)
1 - 3	33.806	25.9
4 - 9	15.105	11.6
10 - 20	12.680	9.7
21 - 50	13.386	10.3
51 - 100	8.189	6.3
101 - 200	8.186	6.3
201 - 500	10.066	7.7
501 - 1000	5.776	4.4
1000 +	6.602	5.1
Bilinmeyen	16.482	12.7
	130.278	100

Kaynak : SSK 1991 İstatistik Yılı

ölüm olayı görülmüştür.

İş kazası sonucu ölümler içerisinde 1203'nün ani olması, olayın kaygı verici diğer bir boyutunu göstermektedir.

İş kazaları ve meslek hastalıkları sonucu ölümlerin %

le artırılmasının gereği ortaya çıkmaktadır.

Gerekli ve yeterli önlemlerin zamanında alınmasında geç kalınması halinde iş kazaları, özellikle genç işgücü potansiyelimizde can almaya devam edecektir.

Kıdem Tazminatı ve İşsizlik Sigortası

Sermaye çevreleri, ülkemizde işsizlik sigortasının uygulanması-
nın önkoşulu olarak, kıdem tazmi-
natının kaldırılmasını öne sürmek-
te ve dünyanın hiçbir ülkesinde
bu iki hakkın birarada bulunmadı-
ğını iddia etmektedir.

Bu iddia doğru değildir.

Birçok ülkede, kıdem tazminatı
ile işsizlik sigortası aynı anda uy-
gulanmaktadır.

ARJANTİN:

Kıdem tazminatı: Her hizmet
yılı için 30 günlük ücret

İşsizlik sigortası: 1967 yılından
beri yalnızca inşaat işçileri için
var. İşveren işçinin ücretinin yüz-
de 4'ü kadar katkıda bulunuyor.
İşten çıkan işçi bu parayı toptan
alıyor.

ŞİLİ:

Kıdem tazminatı: Her hizmet
yılı için 30 günlük ücret.

İşsizlik sigortası: 1974 yılında
çıkan yasaya göre, tüm işkolların-
da uygulanıyor. Son 6 ayın ücreti-
nin yüzde 75'i 90 gün süreyle öde-
niyor. Bazı koşullarla 12 aya kadar
ödeme yapılıyor.

İTALYA:

Kıdem tazminatı: Her hizmet
yılı için 30 günlük ücret.

İşsizlik sigortası: 1939 ve 1968
yılında çıkan yasalara göre, 7
gün işsizlik sonrasında 180 gün sü-
reyle son kazancın yüzde 80'i öde-
niyor.

PORTEKİZ:

Kıdem tazminatı: Her hizmet
yılı için 30 günlük ücret.

İşsizlik sigortası: 1977 ve 1979
yılında çıkan yasalara göre, be-
karlar için asgari ücretin yüzde
70'i, bakmakla yükümlü olduğu
kişiler bulunmaları için yüzde 80-
100'ü ödeniyor. İşsizliğin 8 günün-
den itibaren başlıyor. Yaş grupları-
na göre işsizlik ödeneği ödeme sü-
resi 720 güne kadar /60 yaşın üs-
tündekiler) çıkıyor.

İSPANYA:

Kıdem tazminatı: Her hizmet
yılı için bir haftalık ücret.

İşsizlik sigortası: 1980 yılında
çıkan yasaya göre, son 6 aylık sü-
re için, yüzde 60'ı üçüncü 6 aylık
süre için ödeniyor. Yardım ödeme
suresi 24 aya kadar uzatılabilir.

FRANSA:

Kıdem tazminatı: Her hizmet
yılı için 20 saatlik ücret.

İşsizlik sigortası: 1967, 1972,
1974 ve 1979 yılında çıkarılan ya-
salarla göre kapsamlı bir işsizlik si-
gortası uygulanıyor.

Bayram Meral : "Sağlıklı bir asgari ücret tespiti için ILO'nun 131 sayılı sözleşmesi derhal uygulanmalıdır"

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bay-
ram Meral, asgari ücretin
tesbiti ile ilgili çalışmaların de-
vam etmesi nedeniyle basına
yaptığı açıklamada; Sağlıklı bir
asgari ücret tespiti için ILO'nun
131 sayılı sözleşmesinin derhal
onaylanması gerektiğini belirtti.

Uluslararası Çalışma Örgütü
ILO'nun asgari ücrete ilişkin üç
sözleşmesinin bulunduğu dik-
kati çeken Meral açıklamasın-
da şunları söyledi:

"Bunlardan birincisi, 14 Hazi-
ran 1930 tarihinde yürürlüğe gi-
ren, Asgari Ücret Tespit Meka-
nizmasının Yaratılmasına İlişkin
26 sayılı sözleşme'dir. Bu sözleş-
me Türkiye tarafından 25 Hazi-
ran 1973 tarihinde onaylanmış-
tır.

İkincisi, 23 Ağustos 1953 tari-
hinde yürürlüğe giren, Tanınmış
Asgari Ücret Tespit Mekanizma-
sına ilişkin 99 sayılı sözleşme'dir.
Bu Sözleşme Türkiye tarafından

30.4.1969 tarihinde onaylan-
mıştır.

Üçüncüsü, 29 Nisan 1972 ta-
rihinde yürürlüğe giren, geliş-
mekte olan ülkelere özellikle
atıfta bulunarak Asgari Ücret
Tespitine İlişkin 131 sayılı sözleş-
me'dir. Türkiye bu sözleşmeyi
henüz onaylamamıştır.

Uluslararası Çalışma Örgü-
tünün 131 sayılı Sözleşmesi as-
gari ücret düzeyinin belirlenme-
sinde aşağıda etmenlerin gözö-
nünde bulundurulmasını öngör-
mektedir.

(a) İşçilerin ve ailelerinin ihti-
yaçları, bu ihtiyaçlar tespit edi-
lirken, ülkede genel ücret düze-
yi, hayat pahalılığı, sosyal gü-
venlik yardımları ve diğer top-
lumsal grupların göreceli ya-
şam standartları gözönüne alın-
malıdır.

(b) Ekonomik kalkınmanın
gerekleri, üretkenlik düzeyi ve
yüksek bir istihdam düzeyi sağ-
lama ve sürdürme arzusu.

Koalisyon Hükümeti, Çalış-
ma yaşamına ilişkin konularda
Uluslararası Çalışma Örgütü il-
kelerine uygun bir mevzuat ve
uygulama gerçekleştireceğini
vaad etmiştir.

Ancak asgari ücret tespiti-
de kullanılan yöntem, bu konu-
dak ILO ilkeleri ile açık bir çeliş-
ki içindedir ve ücret karşılığı ça-
lışan insanları açlığa mahkum
etmektedir.

Koalisyon Hükümeti'nin,
Uluslararası Çalışma Örgü-
tünün özellikle geliştirmekte olan
ülkelerle ilgili olarak geliştirdiği
Asgari Ücret Tespitine ilişkin 131
sayılı Sözleşmesi'ni derhal onay-
lamasını ve Türkiye'de asgari
ücretin tespit yöntemini buna
göre değiştirmesini talep ediyor-
ruz."

TÜRK-İŞ GENEL BAŞKANI BAYRAM MERAL, SOLİNGEN'DE 6 TÜRK'ÜN NEO-NAZİLERCE ÖLDÜRÜLMESİNİ LANETLEDİ

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, "TÜRK-İŞ, demokrasî düşmanı bu ırkçı Neo-Nazi saldırısına karşı, uluslararası sendikacılık hareketini harekete geçirecek ve Almanya'daki vatandaşlarımızın Almanya'da demokrasisi ve kendi can güvenliklerini korumak için yapacakları her meşru ve demokratik eylemi sonuna kadar destekleyecektir." dedi.

Bayram Meral'in açıklaması şöyledir.

"TÜRK-İŞ, 29 Mayıs 1993 günü Almanya'nın Solingen kentinde 6 Türk'ün Neo-Nazi tarafından kundaklanan evde yakılarak öldürülmesini lanetlemektedir.

Almanya'da yaşayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, 30 yıldır Alman ekonomisinin gelişmesine büyük katkılarda bulunmuşlardır. Kundaklanan evin sahibi olan Durmuş Genç, 23 yıldır Almanya'da işçi olarak çalışmaktadır. Durmuş Genç'in ailesine yapılan ırkçı saldırı, yalnızca Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları işçileri değil, Almanya'da yaşayan tüm yabancılara ve demokrasiye inanan herkesi hedef almıştır.

maştır.

TÜRK-İŞ, demokrasinin günümüzde en büyük düşmanı olarak, on yıllarda bazı Avrupa ülkelerinde de yayılan ırkçılığı ve yabancı düşmanlığını görmektedir.

Günümüzde uluslararası sendikacılık hareketinin ana görevlerinden biri, ırkçılıkla ve yabancı düşmanlığıyla mücadele etmektir. Bu konuda, Almanya'daki sendikacılara büyük görevler düşmektedir. Alman ırkçısı neo-Nazilerin bu insanlık dışı saldırısına verilecek en iyi cevap, ırkçılığın her türünün lanetlenmesi ve tüm insanların demokrasi ve barış içinde yaşayacakları bir dünya için meşru yollardan daha etkili bir biçimde mücadele edilmesidir.

TÜRK-İŞ, Almanya'da azgınlardan bu ırkçı saldırıdan, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Uluslararası Çalışma Konferansında da gündeme getirecek ve Almanya Hükümetinin bu konudaki sorumluluklarını yerine getirmesini talep edecektir.

Neo-Nazi bir noktayı iyi kavramalıdır. Sermayenin hız-

metindeki Naziler, 1930'lu yıllarda yaşanan ekonomik çöküntü nedeniyle sıkıntı çeken insanları ırkçılık temelinde harekete geçirebilmişti. Naziler, o günün şartlarında direnme gücü az olan Yahudileri tüm sorunların sorumlusu olarak göstererek, sermayeyi temize çıkarmışlardı.

Neo-Nazilerin bugün saldırıdıkları insanlar, 1930'ların Yahudileri değildir. Yaklaşık 30 yıldır Almanya'yı bugünkü Almanya yapabilmek için kendilerini tüketen bu insanlar, kanları ve canları pahasına Türkiye Cumhuriyeti'ni kurmuş insanların çocuklarıdır. Almanya'daki vatandaşlarımızın arkasında da, bir bütün olarak 60 milyon kişi ve dünyanın demokrasiden yana tüm güçleri bulunmaktadır.

TÜRK-İŞ, demokrasi düşmanı bu ırkçı neo-Nazi saldırısına karşı, uluslararası sendikacılık hareketini harekete geçirecek ve Almanya'daki vatandaşlarımızın Almanya'da demokrasisi ve kendi can güvenliklerini korumak için yapacakları her meşru ve demokratik eylemi sonuna kadar destekleyecektir."

Kuveyt Sağlık İşçileri Sendikası yöneticileri TÜRK-İŞ'te

Kuveyt Sağlık Bakanlığı İşçileri Sendikası Genel Başkanı Mourahid F. Al-Wasmi başkanlığında, Genel Sekreter Fahih Saad El Azami ve Genel Sekreter Yardımcısı Hatlan El Sabi'i'den oluşan heyet, 15-22 Mayıs tarihleri arasında Sağlık-İş Sendikasının davetlisi olarak Türkiye'ye geldi.

Konuk sendikacılar TÜRK-İŞ Genel Merkezini de ziyaret ederek, Genel Başkan Bayram Meral ile görüştü, daha sonra Bursa ve İstanbul'a giderek tarihi ve turistik yerleri de gezdi.

Kuveyt Sağlık Bakanlığı İşçileri Sendikası yöneticileri ile Sağlık-İş Sendikası yöneticileri

Kuveyt Sağlık İşçileri Sendikası yöneticileri, Sağlık-İş Genel Başkanı Mustafa Başoğlu ile birlikte TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral'i ziyaretlerinde...

yaptıkları ikili görüşmelerde, her iki ülke kuruluşları arasında yakın bir işbirliğinin kurulması konusunda görüş birliğine vardılar.

Görüşmelerde bir konuşma yapan Sağlık-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Başoğlu "Müslümanlar kendi aralarında ne

kadar iyi geçinirlerse, haklarını o kadar iyi korurlar. Müslümanların daha çok birlikte olmaları ve birbirlerini desteklemeleri gerekir" dedi.

İki işçi kuruluşu arasındaki görüşmelerden sonra ortak bir açıklama yapıldı.

Sosyal Güvenlik Kuruluşları ve Devlet Yardımı

Gayemiz Bağ-Kur yönetimini ve bu kuruluşun mali ve idari sorunlarıyla ileriye dönük politikalarını ve bu gidişle karşılaşması olası daha ağır sorunları açıklamak ve eleştirmek değildir.

Son günlerde gazetelerde yer alan haberlerden, 2 milyon 897 bin üyesi bulunan bu kurumun yüzde 1 üyesinin düzenli prim ödediği, yüzde 35'inin hiç ödemediği, yüzde 30'unun çok az ödediği, yüzde 34'ünün de arada-sırada ve ihtiyaç duydukça prim ödediklerini tesbit etmiş bulunmaktadır.

Tabiidir ki, bu tablo zorunlu sosyal sigorta prensipleriyle bağdaşmamaktadır. Tablonun oluşumu bu kuruluşun sağlık ve sosyal güvenlikle ilgili yardım ve hizmetlerinin yetersizliğinin ve günün çok gerisinde kalmasının başlıca nedeni olarak görülmektedir. Ayrıca bu tablo, tedavisi zor ve yönetimle ilgili bir hastalığın varlığının ve kanserleştiğinin göstergesi olarak üzülmeye değerlendirilmektedir.

Yetkililerde bu kara tabloyu üyelerin ve hak sahiplerinin sızlanmaları ve kamuoyunun baskısı sonucu görebilmişler ve bu kuruluşu maddi yönden destekleyebilmek için, 28.8.1991 tarih, 91/2196 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla, yerine getirilmesi zorunlu sosyal sigorta ve sağlık hizmetlerinin desteklenmesi için (1991 yılı için bir defaya mahsus olmak üzere) Geliştirme ve Destekleme Fonundan Bağ-Kur'a kaynak aktarmışlardır.

Tabiidir ki bu bir defalık enjeksiyon, yönetim hastalığına tutulan Kurum için yeterli olmadığından 18.5.1993 tarih 93/4438 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Geliştirme ve Destekleme Fonu Kurulması Hakkındaki 84/8800 Sayılı Kararda; "...Başbakan onayı ile 1479 sayılı Kanun gereği Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü'nce yerine getirilmesi zorunlu olan Sosyal Sigorta ve sağlık hizmetlerinin desteklenmesinde (Bu konuda ayrıca Yüksek Planlama Kurulu kararı aranmaz...) şeklinde değişiklik yapılarak Bağ-Kur'a Fon'dan sürekli kaynak aktarılabilmesi sağlanmış bulunmaktadır.

Bilindiği üzere, primli sosyal sigorta sistemlerinin finansmanı bütün dünyada sorun olmaktadır. Ama batılı ülkeler sosyal güvenlik hizmetlerini güncel normların altında ve göster-

H. Avni YAZICI

TÜRK-İŞ
Sosyal Güvenlik Uzmanı

melik olarak yürütmemektedirler. Bu kuruluşlar çağdaş ve anayasal kuruluşlar olarak devlet organizasyonunda fizik olarak değil, fonksiyonel olarak yer almaktadırlar. Görevlerini zamanında ve güne

uygun olarak yürütmeleri gerektiğinden bu yönleriyle de üyelerinin güvenini kazanmak suretiyle onların huzurlu ve güvenli bir yaşam sürmelerinin nedeni olmaktadır.

Hem sosyal sigorta sistemlerinin bütün dünyadaki finansman sorunundan bahsettik ve hem de bu kuruluş üyelerinin sahip olması gereken güne uygun ve yeterli sosyal güvenlik haklarından bahsettik. İlk nazarda ters görünen bu durumun başlangıçta giderilebilmesi için batılı ülkelerde;

1- Sosyal sigorta kuruluşları karşılığında primini almadığı risklerle yükümlü kılınmamaktadır.

2- Sosyal sigorta primlerini zamanında ödemeyen kuruluş ve kişilere siyasal tercihler sonucu müsaade edilmemekte, aksine radikal önlemler alınmak suretiyle kuruluşların aktüeriyal dengelerinin devamı sağlanmaktadır. Gerktiğinde de uygulamalardan ileri gelen kuruluş zararlarını hazine karşılamaktadır.

3- Sosyal sigorta kuruluşlarının prim oranı ve tutarları yasalarla kısıtlanmaktadır. Başlangıçta gerçekçi bir şekilde yapılan düzenlemelerin devamını sağlayıcı önlemler zaman geçirilmeden alınmaktadır.

4- İktisadi istikrarsızlıkların, sosyal güvenlik kuruluşlarının mali durumunda meydana getirdiği olumsuzluklar, sosyal güvenliğe devlet katkısı yapılmak suretiyle önlenmektedir.

Ülkemizdeki durum ise, bu gerçekçi ve çağdaş yaklaşımların tam tersi bir şekilde oluşmaktadır.

Sosyal güvenlik kuruluşları arasında norm ve standart birliği bulunmadığı gibi, Sosyal Sigortalar Kurumu hizmetleri kendi içinde de tutarsızlık göstermektedir. Örneğin; 1.1.1982 tarihinden önce emekli olanlarla bu tarihten sonra emekli olanlara, geçici gösterge tablosundan borçlanma yapanlara, gösterge ve üst gösterge tablosundan emekli olanlara farklı normlarla sosyal güvenlik hakkı tanınmış olması gibi..

Bağ-Kur'a tanınan özel haklar, nedense işçi-

lerin sağlık ve sosyal guvenliginden sorumlu Sosyal Sigortalar Kurumundan esirgenmekte ve işçi emeklilerinin içinde bulundukları dar-boğazları bilinçli olarak dikkate alınmamaktadır.

T.C. Emekli Sandığına gerektiğinde hazine yeterli yardımı yapmaktadır.

Kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idareler, işçilerinin ücretlerinden kestikleri sosyal sigorta primlerini dahi Sosyal Sigortalar Kurumuna yatırmamakta, bu husus merkezi idarece bugüne kadar sağlanamamış bulunmaktadır.

Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Birbirlerine Olan Borçlarının Tahkimi Hakkında 3836 sayılı Kanun 11.7.1992 tarihinde yürürlüğe girmesine rağmen, Sosyal Sigortalar Kurumunun bu kuruluşlardan vaki alacakları hazinece halen ödenmemiştir. Yine bu kuruluşlar, tahkim kanunundan sonra doğan yeni prim borçlarını da sosyal sigortalar kurumuna ödememekte ısrar etmektedirler.

İşçi emeklileri ile dul ve yetimlerine ait vergi iadelerinin zamanında ödenememesinin yarattığı toplumsal sorunlar bütün açıklığı ile devam etmektedir.

Gösterge tablosunun taban göstergesinden emekli aylığı almakta olan büyük çoğunluğun sefalet ücretinin altındaki emekli aylıklarının oluşturduğu toplumsal dengesizliklerin meydana getirdiği sosyal sorunlar devam etmekte ve görünürde bu yönde düzeltme ve iyileştirme çabaları maalesef görülmemektedir.

Son olarak 3910 sayılı kanunun 2 nci maddesi uygulamasında kamuoyunca süper emekli olarak tanımlanan kişilere 1.1.1993 tarihinden geçerli geçmiş alacaklarının ödenmemesinin ötesinde, Haziran/1993 ayına ait yeni aylıkları da eksik oranda ödenmiş bulunmaktadır.

Kısaca özetlemeye çalıştığımız bu olumsuz tablo, kamuoyunda ve işçi emeklileri arasında huzursuzluklara neden olmaktadır.

Son uygulama ise, sosyal devlet anlayışı yönünden önem arz etmektedir. Yasama yetkisine sahip Türkiye Büyük Millet Meclisi bir yasa kabul edecek, bu yasa Cumhurbaşkanınca onaylanarak yayınlanacak ve yürürlüğe girecek, ama bu yasaı uygulamakla yükümlü kuruluşun üst kademe yöneticisi basında yer alan talihsiz demecinde, süper emeklilerin siyasi etkinliklerini göstererek, Sosyal Sigortalar Kurumu ile ilgili yasalarda Türkiye Büyük Millet Meclisinden çıkartmaları ve birikmiş alacaklarını Kurum gelirleri yeterli hale geldikten sonra alabilecekleri şeklindeki beyanatı yersiz, uygunsuz ve zamansız görülmektedir.

Unutulan bir diğer önemli husus, Türkiye Cumhuriyeti Devletin Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçer ve prosedürü tamamlanan yasa gereğinin yapılmasını karşılayacak mali

ve idari gücünün bulunduğu keyfiyettir.

Yeni hükümetin kurulmakta olduğu bugünlerde yetkililere aşağıdaki hususları bir kere daha hatırlatmakta yarar görmekteyiz.

1. Sosyal güvenliğe devlet katkısı, bütün sosyal güvenlik kuruluşlarına hizmetleri oranında ve yeterli miktarda yapılmalıdır. İşçilerin sosyal güvenlik kuruluşuna fon yaratabilmek için, 50 yılın birikimi olan Kurum arsaçalarının satışı yönündeki yasal düzenleme çalışmaları yanında, diğer bir sosyal güvenlik kuruluşuna fon yardımı sağlanması sosyal hukuk devleti anlayışı ve Anayasamızın eşitlik ilkesi ile bağdaştırılmamaktadır.

2. Yasalar zamanında ve eksiksiz uygulanmalıdır.

3. Sosyal güvenlik kuruluşlarının personel politikaları ile, mali ve idari yöndeki uygulamaları siyasi baskı ve tercihlerden kurtarılmalıdır.

4. Sosyal güvenlik kuruluşları hem kendi aralarında ve hem de kuruluşlar kendi uygulamalarında norm ve standart birliğine kavuşturulmalıdır.

5. Sosyal güvenlikte nimet ve külfet dengesine evet, ancak asgari normların insanlık onuruna uygun, sosyal devlete yakışan seviyede ve eşit olması şartıyla toplumca kabul edileceği hususu gözardı edilmemelidir. Ayrıca, çalışırken alınan ücretlerle emekli olduğunda alınan emekli aylıkları arasındaki uçurum kaldırılmalı, mümkün olduğunca çalışırken alınan ücret kadar veya bu ücrete yakın güne uygun ve yeterli emekli aylığı ödenmesi sağlanmalıdır.

6. Sosyal güvenlik kuruluşları sağlam mali kaynaklara kavuşturulmalıdır. Yine bu kuruluşların idari bünyeleri de çağdaş yönetim anlayışı ve prensiplerine uygun bir biçimde yeniden organize edilmelidir. Sosyal Sigortalar Kurumu işçiler ve işverenler ağırlıklı bir yönetim yapısına mutlaka kavuşturulmalıdır.

7. Sosyal güvenlik uygulamalarında keyfîlikler sona erdirilmelidir.

8. Sosyal güvenlik kuruluşlarının mali ve idari özerklikleri sadece yasalara süslememeli uygulamada da etkinlik kazandırılmalıdır.

SONUÇ

Üretimden gelen büyük gücün sahibi bulunan Türk işçileri, aynı zamanda Sosyal Sigortalar Kurumuna dünya ölçülerine göre en yüksek oranda prim ödediği gibi, Devlete de yine ücretinin % 45'ini vergi olarak ödemektedir. Bu gerçekler gözönüne alınarak sosyal güvenlik haklarının çağdaşlaştırılması ve bu hakları yürüten Kurumun hizmetlerinin merkezi idarece dışlanmamasında büyük yararlar vardır.

KİTLERİN ZARARI SİYASİ TERCİHLİ EKONOMİK POLİTİKADAN KAYNAKLANIYOR...

- **Kamu sektöründeki fiyatları en çok ithal girdi maliyetleri etkilemektedir**
- **Bugün işletmeci KİT'lerde satış hasılatı içindeki işçilik gideri 1979 yılından çok daha düşüktür**
- **Yüksek ücret iddiaları kamuoyunu olumsuz etkilemekten başka bir anlam taşımamaktadır**

Kamu İktisadi Teşebbüslerinin (KİT) etkinliğini ve ekonomiyi yönlendirme işlevlerinin sınırlandırılmasını amaçlayan ekonomik politika yaklaşımlarının, bu kuruluşları "ekonominin kamburu" olarak nitelendirerek el-

den çıkarmak istediği bilinmektedir.

KİT'lerin aşırı istihdam ve eski teknoloji kullanımı gibi yapısal bozuklukları yanında, son günlerde yüksek oranlı reel ücret artışlarının da bütçe ve ekonomi üzerindeki yükleri ağırlaştırdığı ileri sürülmektedir.

Bu görüşler doğrultusunda; bir yandan KİT'lerin yatırımları reel olarak geriletilecek finansman açığının daraltılması imkanı sağlanmaya çalışılırken, öte yandan özelleştirme ve taşeronlaştırma politikaları ile işten çıkarma ve ücretleri düşürme po-

miştir.

Bu zarar, izlenen ekonomik politikadan kaynaklanmaktadır. Enflasyonu önlemek adı altında yürütülen fiyat politikaları, özellikle kamu kesiminde fiyatlara üst sınır getirerek enflasyonu önlemek biçiminde olmuştur.

Oysa yapılan bilimsel çalışmalar, kamu sektöründeki fiyatları en çok ithal girdi maliyetlerinin etkilediğini ortaya koymaktadır.

Bu gerçeğe karşın sürekli olarak gündeme getirilen konu, ücretlerin yüksekliği ve maliyet içindeki payıdır. Aşağıdaki tabloda işletmeci KİT'lerde (özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar dahil) işçilik gideri ile satış hasılatı verilmektedir:

Tablodan da görüleceği üzere 1979 yılında satış hasılatı içinde yüzde 24.2 oranında olan işçilik harcamaları, "12 Eylül Dönemi"nde yürütülen ekonomik ve sosyal politikalarla 1984 yılında yüzde 9.4'e düşürülmüş ve fakat daha sonra sürdürülen mücadelenin bir yansıması olarak 1990'lı yıllarda yükselmiştir.

Yıl	İşçilik Gideri (°)	Satış Hasılatı (°)	2/1 %'si
1979	112	463	24.2
1984	580	6.201	9.4
1990	11.458	81.005	14.1
1991	25.117	133.013	18.9
1992	43.973	228.855	19.2
1993	70.294	354.532	19.8

(°) Milyar TL.

litikaları uygulamaları yaygınlaştırılmaktadır.

İşletmeci KİT'ler 1989 yılında 1 trilyon 103 milyar lira kâr ederken; aynı KİT'ler 1990 yılında 920 milyar, 1991'de izlenen seçim ekonomisi nedeniyle 17 trilyon 625 milyar ve sonraki yıl 16 trilyon 490 milyar lira zarar et-

Durum ortada iken, son zamanlarda sendikaların "yüksek zamm" istedikleri ya da "işçilerin enflasyonun üzerinde zamm" aldıkları gibi işveren yakınmaları kamuoyunu olumsuz etkilemek ve yönlendirme gayretlerinden başka bir anlam taşımamaktadır.

Fiyat artışlarında yükseliş sürüyor

• Bu durum "Gümrük Birliği Anlaşması" öncesinde olumsuz bir gösterge oldu

Devlet İstatistik Enstitüsü DİE'nin açıkladığı Mayıs'93 enflasyon oranları fiyat artışlarındaki göreceli düşüşün yerini yükselişe bıraktığını göstermektedir. Buna göre; aylık fiyat artışı yüzde 4.7 oranında gerçekleşirken, son 12 aylık yüzde 65.0 yıllık ortalama artış ise yüzde 63.6 oranında gerçekleşti. Mayıs'93'te enflasyonun yeniden yükselmesinde ertelenen KİT zamları etkili olurken; kamu kesimi harcamalarının gelirlerin çok üzerinde seyretmesinin yarattığı kamu açıklarının enflasyonu kronik hale dönüştürdüğü bugün genelde kabul gören bir yaklaşımdır.

Tablo - 1'deki tüketici fiyatları endeksinde de görüleceği gibi fiyat artışları Nisan'93'ten itibaren yeniden ivme kazanmaya başlamıştır. Mayıs'93'teki yüzde 4.7'lik

aylık fiyat artışının pek çok ülkenin yıllık fiyat artışı düzeyinde veya altında olduğunu göstermektedir. Değişik ülkelerdeki 12 Aylık fiyat

artışları Tablo 2'de verilmiştir.

Kamu gelirlerini artırma yönünde maliye politikalarında radikal düzenlemelere gidilmemesi, kamu açıklarının iç ve dış borçlanma ile emisyon artışı yoluyla karşılanması, yönelik politikaların sürdürülmesi etkisini fiyatlar üzerinde göstermeye devam etmektedir.

Enflasyonu besleyen kaynaklar ne olursa olsun sonuç itibarıyla enflasyonun düşürülmesi bir siyasi irade olayıdır. Enflasyonun süregelmesi, enflasyonun geçmişte uygulanan ekonomik politikanın bir türevi olan sermaye kesimine kaynak aktarma işlevini sürdürdüğü anlamına gelmektedir. Bu bakımdan enflasyonun düşürülmesi günlük politikaların dışında siyasi iradenin bir bütün olarak uygulayacağı politikalara bağlıdır.

Enflasyonla mücadelenin nasıl, ne zaman ve hangi araçlarla yapılacağı ve en önemlisi faturanın kimler tarafından ve ne kadar ödeneceği noktalarında tıkanmaktadır. Kuşkusuz çalışanlar açısından bu sorunun cevabı, enflasyonun düşürülebilmesi için gösterilecek özverinin enflasyonist süreçten en fazla yararlanan kesimlerden beklenmesi gerektiğidir.

Sağlıksız ve istikrarsız bir ekonominin göstergesi olan ve bugünkü yapısıyla yüzde 60 - yüzde 70 oranında seyreden enflasyon, AT'la olan "Gümrük Birliği" Antlaşması'nın yürürlüğe gireceği 1996 yılı öncesinde makro ekonomik dengemizi bozan olumsuz bir unsur olma özelliğini göstermeye devam etmektedir.

Tablo 2 - BAZI ÜLKELERDE OCAK'92 TÜKETİCİ FİYATLARI ENDEKSİ

Ülkeler	12 Aylık Değişim (%)
Kanada	2.0
Japonya	1.3
Avusturya	4.1
Belçika	2.8
Danimarka	1.5
Finlandiya	2.1
Fransa	2.2
Almanya	4.4
İtalya	4.8
Portekiz	8.4
İsveç	4.7
İspanya	5.4
Yunanistan	14.4
Türkiye (*)	65.9

(*) Mayıs'93 enflasyon oranı

Tablo 1 - TÜKETİCİ FİYATLARI ENDEKSİ

Aylar	Aylık Değişme			12 Aylık Değişme			Yıllık Ortalama Değişme		
	1991	1992	1993	1991	1992	1993	1991	1992	1993
Ocak	4.9	9.4	5.3	62.0	78.5	59.8	60.5	67.5	68.4
Şubat	5.4	5.0	4.0	63.5	77.8	58.2	60.9	68.8	66.7
Mart	4.4	4.9	4.8	62.3	78.7	58.0	60.9	70.3	65.0
Nisan	6.6	3.8	4.4	62.1	74.0	59.0	60.9	71.2	63.8
Mayıs	3.3	0.9	4.7	62.5	69.9	65.0	60.9	71.7	63.6
Haziran	3.0	0	-	64.9	65.8	-	61.2	71.5	-
Temmuz	1.3	1.3	-	68.6	65.8	-	62.2	71.1	-
Ağustos	4.0	3.8	-	71.0	65.5	-	63.5	70.5	-
Eylül	6.1	7.4	-	66.9	67.7	-	64.1	70.5	-
Ekim	6.6	7.6	-	66.5	69.2	-	64.6	70.6	-
Kasım	5.2	4.9	-	66.8	68.6	-	65.0	70.6	-
Aralık	4.4	2.7	-	71.1	66.0	-	66.0	70.1	-

İnsan haklarının korunup geliştirilmesi mücadelesi tarihin ilk çağlarından beri sürüp gidiyor! Özellikle İkinci Dünya Savaşından sonra Birleşmiş Milletler Teşkilatının kurulmasına sebep olan İnsan Hakları beyannamesi YAŞAMA HAKKINI en kutsal haklardan biri olarak kabul ediyor. Buna rağmen dünyanın hemen hemen her yöresinde insanların kimi açlıktan, kimi barbarlık sonucu iç çatışma ve sürtüşmelerden, kimi de uluslararası bitip tükenmek bilmeyen uyuşmazlıklardan kaymaklıktan sorunlarla yaşamını yitiriyor ve insan canına kasteden vahşet devam ediyor.

Sözde medeni Avrupalının göbeğinde Bosna-Hersek'te Müslüman halka karşı sürdürülen Sırp katliamlarının arkası gelmeden, dünyanın en uygar ülkesi olduğunu iddia eden Almanya'da DAZLAK adı verilen aşırı ırkçıların yabancı işçilere, özellikle Türk işçilerine karşı başlattıkları ve Solingen'de beş masum yurttaşımızın ölümüne yolaçan sindirme ve göçe zorlama eylemlerinin önü alınamıyor. 1960'lı yıllarda Alman ekonomisinin ihtiyacı olan İŞGÜCÜ açığını kapatmak için TÜRK-İŞ'in bütün ısrarlarına rağmen herhangi bir eğitimden geçirmeden, en küçük bir dil eğitimini bile çok görerek Almanya'da bando mızıkacılarla karşılayıp işgücü piyasasına sürülen işçilerimiz, çektikleri bunca zorluklardan sonra biraz nefes alıp üç kuşak birarada yaşayacakları sırada, Almanlarla birlikte yaşadıkları topraklardan korkutulularak sindirilerek GÖÇ'e zorlanmak isteniyorlar.

İç politikadaki sürtüşmeleri yüzünden siyaset adamlarının pompaladıkları yabancı düşmanlığının yıllar sonra Hitlere rahmet okutacak gelişmelere neden olduğu ibretle ve hayretle görülmektedir. Aynı ülkede uzunca bir süre Türk Devletine düşmanlık yapanlar, teröristler mülteci sıfatı ile iskan edilmişler demokratik ortamdan yararlanarak tehlikeli faaliyetlerini sürdürmüşlerdir. Aşırı akımlara kendisini kaptırmış,

İNSAN HAKLARI VE GURBETÇİLERİMİZ

ister sağda dinci gruptan olsun, ister solcu fanatik marksistler olsun Türklük aleyhinde serbestçe faaliyetlerini Almanya'da sürdürmüşlerdir. Son olaylardan sonra Alman Hükümet yetkililerinin açıklamalarından Türklük düşmanı bu faaliyetlere karşı duyarlı hale geldikleri anlaşılmaktadır.

TÜRK-İŞ ile Alman İşçi Sendikaları Birliği (DGB) arasında her altı ayda bir yapılmakta olan periyodik toplantılar önemini daha da artırmıştır. Temel düşünceleri EKMEK-BARIŞ-ÖZGÜRLÜK olan her iki büyük kuruluşun İRKÇILIK tehlikesi karşısında sürekli ve ortak faaliyetlerde bulunması zamanı gelmiş ve hatta geçmiştir. Sendikalar kuruluşları yabancı düşmanlığı önlemede daha aktif rol oynayabilirler.

TÜRK-İŞ rahmetli Demirsoy zamanında, Türk işçilerinin Alman sendikalarına üye olmalarını teşvik etmiş ve böylelikle iki toplum arasında uyum sağlanmasına büyük katkıda bulunmuştur. Hatta gurbetçi işçilerimiz için Türkiyede gerçekleştirilen hak ve çıkarlarda, Almanya'da sağlanan menfaatlarda de TÜRK-İŞ'in rolü büyüktür.

Bu satırların yazarı TBMM Çalışma Komisyonu Başkanı sıfatı ile Millet Meclisi kararı ile zamanın Çalışma Bakanı Sayın Ali Naili Erdemle birlikte Avrupalının çeşitli ülkelerine gönderilmiş, başta Almanya'nın çeşitli eyaletleri olmak üzere gidilen her ülkenin ilgili ve yetkilileri ile heyetin ikinci yetkili üyesi sıfatı ile de müzakereelerde bulunmuştu. Bu önemli görevden başka 1961 de Demirsoy tarafından Almanya'ya gönderilerek TÜRK-İŞ - DGB ortak çalışmalarını başlatan protokole de TÜRK-İŞ adına imza atma onuruna ermişti. Kısaca söylemek gerekirse dünyanın her yerinde yirmibirinci yüzyıla giderken EMEK hala sömürülmek isteniyor ve kabak emekçilerin başında patlıyor!

Gerek Hükümetler arası yoğun temasların sürdürülmesi, gerek sendikalar ve üst kuruluşları arasındaki ilişkilerin yoğun bir biçimde geliştirilmesi, insan hakları ihlali ve emeğin sömürülmesi, yabancı işçi düşmanlığını körükleyenlerin arzularına set çekilmesinde çok büyük rol oynayacaktır. Başbakan Çillerin DYP kongresinde "ilk yurt dışı seyahatim Almanya'ya olacaktır" demesi bile sevindiricidir. Haydi hayırlısı...

GELİR DAĞILIMINDAKİ BOZUK YAPI SÜRÜYOR

- Türkiye'deki gelir dağılımının seyri "milli gelirden ücretle çalışanlara ayrılacak kaynaklar belirlidir" görüşünü geçersiz kılmaktadır.
- Aslolan milli gelir pastasının büyütülmesi, adil ve dengeli olarak dağıtılmasıdır.

Türkiye'de son yıllarda uygulanan sosyo-ekonomik politikanın olumsuz göstergelerinden birisi de gelir dağılımının adaletsiz ve dengesiz bir yapıya dönüşmesi olmuştur.

Nitekim 1979 yılında yaratılan milli gelirden ücret-maaşlıların aldığı pay yüzde 32.8 iken bu pay 1983 yılında yüzde 23.3'e, 1984 yılından itibaren daha da düşerek 1988'de en düşük düzey olan yüzde 17.4 düzeyine gerilemiştir. 1989 yılından itibaren işçi sınıfının demokratik eylemleri sonucunda çalışanların milli gelirden aldığı pay yüzde 20.5'e, 1991 yılında bu eğilim sürerek yüzde 23.6'ya yükselmiştir.

1991 yılında çalışanların milli gelirden aldıkları pay yükselmiş olmakla birlikte henüz 1979 düzeyine ulaşabilmiş değildir. Tablo 1'den de görülebileceği gibi, bu veriler son onbeş yılda Türkiye'de belli bir ekonomik gelişmeye rağmen milli gelirin adil ve dengeli dağılmadığını göstermektedir. Bu ortada iken işveren kesiminin iddia ettiği gibi "milli gelirden ücretle çalışanlara ayrılacak kaynaklar belirlidir" görüşü gerçeklikten uzaktır: 1979 yılı baz alındığında ücret gelirlerinin milli gelirden aldığı pay verilen mücadelelerle sağlanan nisbi iyileşmeye rağmen 1991 yılında yüzde 38.9 oranında bir azalmayı ifade ederken, aynı dönemde faiz-kıra-kar gelirlerinin payının yüzde 38.8 oranında arttığı anlaşılmaktadır.

Ülkemizde ücret ve maaşlıların milli gelirden aldığı pay 1991 yılında yüzde 23.6 iken, bu pay Hollanda'da yüzde 68.3, Almanya'da yüzde 68.5, Belçika'da yüzde 73.7, Finlandiya'da yüzde 73.3'tür. Ücret ve maaşlıların milli gelirden aldığı payın Mısır'da yüzde 35.9, Yunanistan'da yüzde 49.4 ve Portekiz'de yüzde 54.6 oluşu ise dikkat çekicidir.

Konfederasyonumuz milli gelir pastasının büyütülmesi ve adil dağıtılmasından yanadır. Verimliliğin ülke ekonomisine olduğu kadar çalışanların refahlarını sağlamadan açısından da yararlı ve gerekli ol-

duğu açıktır. Ürettikçe, verimli oldukça çalışanların da bundan paylarını almalarından doğal bir şey olamaz. Ancak bunları değerlendirirken ülkemizdeki yatırımların artması, teknolojik gelişmelere uygun politikaların belirlenmesi ve ülkemizdeki ekonomik faaliyetlerin canlandırılmasının da hedeflenmesi gerekmektedir. Bir başka önemli nokta, ekonomik faaliyetlerin büyük oranda GSMH verilerine yansımaları sağlamaktır. Diğer bir ifadeyle, "kara ekonomi" diye nitelendirilen gizli ekonomik faaliyetlerin defterle-

re geçirilmesi suretiyle gerçek GSMH'nin bulunmasıdır.

Ülkemizdeki dengesiz ve adaletsiz gelir dağılımı "kişisel dağılım" da da kendini göstermektedir. Devlet İstatistik Enstitüsünün 1987 verilerine göre yaptığı gelir dağılımı incelendiğinde nüfusun en yoksul yüzde 20'si milli gelirin yüzde 5.2'sini alırken, en zengin yüzde 20'si milli gelirin yüzde 49.9'unu almaktadır. Tablo 2'de görülen karşılaştırmalı rakamlar ülkemizin pek çok ülkeye göre kötü bir durumda olduğunu ortaya koymaktadır. Yetersiz gelirin toplum kesimleri arasında dengesiz dağılımı toplumsal yapıda farklılıklar yaratmakta, büyük bir kesimin geliri "yoksulluk sınırı"nın altında gerçekleşirken, belli bir kesimin yaşam düzeyi ülke ortalamasının çok üzerine çıkmaktadır.

Türkiye'nin istenen ekonomik performansa sahip olması, sosyo-ekonomik göstergelerinin iyileşmesi, 1980'den bu yana uygulanan "liberal ekonomi" politikalarının sorgulanmasına, günü kurtarma çabalarından uzaklaşılması yanında kalkınma planları çerçevesinde kaynakların üretken yatırımlara dönüşmesi hedeflerinin hayata geçirilmesine bağlıdır.

Tablo 1 - TÜRKİYE'DE MİLLİ GELİRİN FONKSİYONEL DAĞILIMI (%)

Yıllar	Tarım Geliri	Ücret Geliri	Faiz, Kıra, Kar Gelirleri
1979	23.4	32.8	42.0
1980	23.9	26.7	49.4
1981	23.1	24.6	52.3
1982	21.8	24.6	53.6
1983	20.5	23.3	56.2
1984	20.4	19.0	60.6
1985	19.8	18.2	62.0
1986	19.6	17.6	62.8
1987	19.1	18.1	62.8
1988	18.5	17.4	64.1
1989	17.6	20.5	61.9
1990	18.9	21.7	59.4
1991	16.9	23.6	59.5

Tablo 2 - ÇEŞİTLİ ÜLKELERDE GELİR DAĞILIMI

Nüfus Gruplarına Göre Toplam Gelir İçinde Yüzde Pay

		En yoksul % 20	İkinci % 20	Üçüncü % 20	Dördüncü % 20	En Zengin % 20
Bangladeş	(1985 - 1986)	10.0	13.7	17.2	21.9	37.2
Hindistan	(1983)	8.1	12.3	16.3	22.0	41.4
Pakistan	(1984 - 1985)	7.8	11.2	15.0	20.6	45.6
Peru	(1985 - 1986)	4.4	8.5	13.7	21.5	51.9
Türkiye	(1987)	5.2	9.6	14.1	21.2	49.9
Kostanika	(1986)	3.3	6.3	13.2	20.7	54.5
Brezilya	(1983)	2.4	5.7	10.7	18.6	62.6
Singapur	(1982 - 1983)	5.1	9.9	14.6	21.4	48.9
İtalya	(1986)	6.8	12.0	16.7	23.5	41.0
Kanada	(1987)	5.7	11.8	17.7	24.6	40.2

TOPLU PAZARLIK SİSTEMİ VE GELİŞMELER

SAYIM YORGUN

Toleyis

Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Uzmanı

Tarafların serbest iradesine dayanan toplu pazarlık sistemi "bir işçi topluluğunun fakat genellikle işçiler adına hareket eden bir sendikanın, sermayenin temsilcileri ile işçilere daha iyi ve daha adil bir yaşam sağlamak için girişmiş olduğu barışçı ve arkasında grevde bulunan bir özel diyalogdur" (1)

Toplu pazarlık sistemi, taraflar arasında dengeli amaçlayan ve özellikle işverenler karşısında güçsüz durumda bulunan işçilerin kurdıkları örgütlerle pazarlık gücünü artırarak, müzakere kabiliyeti kazanmalarını sağlayan sosyal politika aracıdır.

Toplu pazarlıkta amaç; işçilerin iktisadi ve sosyal durumlarını geliştirmektir.

Sendikal hareket ve toplu pazarlık, kapitalizmin temelinde yer alan "bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler" felsefesine vurulmuş bir dizgindir. Bu dizgini kontrol edenler ise sendikalardır. Dizginsiz at ne kadar tehlikeli ve zararlı ise, toplu pazarlıksız kapitalizmde o kadar tehlikeli ve zararlıdır. Mal ve hizmetlerin sahipleri güçleri oranında fiyatları istedikleri gibi belirleyecekler, tek geçim kaynağı "emek" olan işçiler işverenin tek yanlı çalışma şartlarını kabul etmek zorunda kalacaklar. Hiçbir akıl sahibi bu sisteme evet diyemez. Öyleyse nasıl işveren gücünü ve sermayesini kullanarak şartları belirliyorsa, biz çalışanlar da aynı şekilde üretim gücümüzü ve birlikteliğimizi sağlayarak şartları yeniden birlikte belirleyeceğiz.

Endüstri ilişkilerini hukuk kurallarının yakından etkilediği bilinmektedir. Ancak, bir ülkede sendikacılık ve toplu pazarlık düzenini etkileyen yegane faktör olduğu söylenemez. Ekonomik ve sosyal gelişmeler ve beklentiler hukuk kurallarından daha fazla belirleyici ve etkileyici olmaktadır.

Bu özlem ve inançların mevcut hukuk kuralları ile gelişmesi toplumda huzursuzluklara, yasa dışı eylemlere yol açmaktadır. DAHA AÇIK BİR İFADE İLE ÇALIŞMA HAYATI HUKUK KURALLARINA GÖRE ŞEKİL ALMAZ, ANCAK ÇALIŞMA HAYATINA GÖRE HUKUK KURALLARI ŞEKİL ALIR. Hukuk kurallarının kalıcı ve başarılı olması böyle mümkündür.

Sosyal hukuk devletin gereği de budur. Sosyal devlet, fertlere yalnız klasik hüriyetleri sağlamakla yetinmeyip aynı zamanda onların insan gibi yaşamaları için zaruri olan maddi ihtiyaçlarını da karşılamayı kendisine hedef edinmiş devlettir. Sosyal hukuk devletin görevi ise, işçilere ekonomik ve sosyal şartlarını belirleme gücünü verecek şartları hazırlamaktır.

TOPLU PAZARLIKLARIN DÜZEYİ

Her ülkenin sosyo-ekonomik yapısına, işçi ve işveren

kuruluşlarının eğilimlerine göre değişen düzeylerde pazarlıklar ortaya çıkmaktadır. Endüstri ilişkilerinin ilk yıllarında işçilerin örgütlenmesinin işyeri veya yerel düzeyde başlamasına bağlı olarak toplu pazarlıklar da bu düzeyde yer almıştır. Günümüzde ise yaygın olarak işletme, işkolu, ulusal ve belirli meslek gruplarına yönelik toplu pazarlıklar da yapılmaktadır.

AT genelinde işçi-işveren ilişkilerinde temel ilkeleri formüle edecek bir toplu pazarlığın gereğinden söz edilirken, çok uluslu toplu pazarlık gelişmeleri de dikkati çekmektedir. Deniz taşıma işletmelerinin sözleşmelerini bu gelişmeye örnek olarak gösterebiliriz.

İşyeri veya işletme düzeyinde yapılan toplu pazarlıklar merkezden uzak ve alt düzeyli toplu pazarlıklar olurken; bölgesel, işkolu ve ulusal düzeyler gibi daha üst düzeylerde yapılan toplu pazarlıklar merkezleşmiş bir yapı göstermektedir.

ABD, Kanada, Japonya gibi ülkelerde işletme-işyeri düzeyinde toplu pazarlık yapılırken, Avrupa ülkelerinin bir çoğunda işkolu-bölgesel düzeyli toplu pazarlıklar yapılmaktadır. Toplu pazarlık sistemi, ulusal düzeyde fonksiyonunu yerine getirmesiyle birlikte, tekrar işyeri toplu pazarlığı daha fazla önem kazanmaktadır. Ülkemizdeki uygulama işletme-işyeri düzeylerinde olup, ulusal düzeyde genel çizgilerin belirlenmesi doğrultusunda çalışmalar da yapılmaktadır.

TOPLU PAZARLIK MÜZAKERELERİ

Sözleşme müzakeresi toplu pazarlığın inkar edilemez önemli bir sayfasıdır. Toplu pazarlık deyince genellikle gece yarısı sigara dumanları altında kapalı kapılar ardında gelecek yılın sözleşme hükümlerinde bir anlaşmaya varmak için var güçleriyle çalışan grev noktasıyla burun buruna gelmiş stres katkısıyla yüksek insanlar, bazı hallerde ise sendikaman her türlü talebini kabul etmeye hazır pazarlık masası hayal edilir. Bu hayallerin ikisi de tam gerçeği yansıtmamaktadır.

Bir düşün merasimi aile ilişkileri için ne ise bir sözleşme müzakeresi de işçi-işveren münasebetleri için aynı anlamdadır. Ülkemizde yıllarca; masaya yumruk vuran yüksek sesle bağırarak tartışma bilgi ve yeteneğinden yoksun, şekile dayalı müzakere teknikleri puan toplamıştır. Ancak günümüzde bu tablo yavaş yavaş değişerek tartışmasını bilen, masa başında kazanmayı hedef edinen taktik ve strateji peşinde koşan, her teklifi gerçekçi haklı gerekçelere dayandıran, ekonomik verilerden faydalanan, yeri gelince da kavga etmesini bilen müzakereler tercih edilmektedir. HER UZLAŞMA GİRİŞİMİNİN SATIŞ OLMADIĞI, HER TAVİZİN ALEYHTE OLMADIĞI, HER ÇATIŞMANIN DA LEHTE OLMADIĞI GÖRÜŞÜ KAFALARDA YERLEŞMEYE BAŞLAMISTIR. Yüksek ücret zamları

1) TALAS, Cahit "Sosyal Ekonomi" Ankara - 1979 sh. 254

alınmış bir toplu iş sözleşmesinden yararlanmadan işçilerin büyük çoğunluğunun atıldığı işyeri veya işletmedeki toplu iş sözleşmesine kim başanlıdır diyebilir? Aylarca sürmüş ve karşılığında hiç bir hak alınamamış grev kararının başanlı ve doğru bir karar olduğunu kim iddia edebilir?

İşçinin namusu ve silahı olan grevin dahi yerinde, zamanında akıllıca kullanılmadığı taktirde geri tepen bir silah gibi kullanana da zarar vereceğini hesap edemeyen yönetici, temsilci ve işçiyi kim haklı görebilir? Öyleyse bizlere düşen görev şartları düşünerek, aklı geri plana itmeden; birlik ve beraberliği sağlayarak mücadeleyi her türlü şartlarda yapacak maddi ve manevi güce erişmeye çalışmaktır.

Toplu pazarlık müzakeresini başarıya götürecek esas ölçüler, meselelere vakıf, profesyonel kadrolar ve işyerlerindeki birlik ve beraberliktir. Müzakereci sayısının çokluğu genellikle dezavantajdır. Avantaj olan ise işyerini bilen, ekonomik ve sosyal meselelere vakıf, uyumlu ekiplerin mevcut olmasıdır. Aksi taktirde kaş yapayım derken göz çıkarma sonucuyla karşı karşıya kalabiliriz.

TOPLU PAZARLIK SİSTEMİMİZ

Dünyadaki ilk yazılı toplu iş sözleşmesinin 1776 yılında Kütahya Fincan işçilerinin çalışma şartlarını belirleyen sözleşme olduğu günümüzün bir gerçeğidir. Bu gerçek toplu pazarlık sistemimizin önemini daha da artırmaktadır. Böylesine önemli bir adımı atımların evlatları maddesef toplu pazarlık sistemini kısır döngünün dışına çıkaramamıştır.

2822 sayılı TİSGLK temelde toplu iş sözleşmelerinin işyeri düzeyinde yapılmasını öngörmüştür. Bu kanuna göre, toplu iş sözleşmeleri bir işyeri veya birden çok işyerini kapsayacak biçimde yapılabilir. Aynı işverene bağlı birden fazla işyerlerini kapsayacak şekilde yapılan sözleşmelere işletme toplu iş sözleşmesi denir.

Ülkemizde toplu pazarlık alt düzeylerde yapılmakta, grup toplu iş sözleşmesi ve TÜRK-İŞ Koordinasyon Kurulunun vasıtasıyla işkolları düzeyinde ve milli seviyede anlaşmaların alt yapısını oluşturacak yönde toplu pazarlık sistemi gelişmektedir.

TOPLU SÖZLEŞMELERİN KAPSAMINDA BULUNAN İŞÇİ SAYISI

İşletme ve İşyeri Toplu İş Sözleşmeleri (1991)

	Sözleşme sayısı	İşyeri sayısı	İşçi sayısı
İşyeri	4114	4114	336200
İşletme	911	9055	753344
Toplam	5030	13169	1089549

Kaynak: Çalışma Bakanlığı Çalışma Hayatı İstatistikleri 1992 s. 23

Türkiye'de toplu pazarlık içerik olarak yalnızca "bölüş-türücü"dür. Örneğin çalışanların eğitimi, iş değerlendirilmesi, verimlilik artışı, iş kazalarının önlenmesi veya iş güvencesi gibi konular yeterince toplu pazarlıklara konu olamamıştır.

İşverenler kendi yetkilerini paylaşmak istemedikleri gibi işçi sendikaları da ekonomik koşulların baskısından kurtulup bu konulara eğilememişlerdir. Toplu sözleşmeler uzun ayrıntılı hükümler içermiştir. Türk işverenlerinin

iki önemli karşı görüşü toplu pazarlık sistemini olumsuz etkilemektedir. Bunlardan biri "düşük ücret" ikincisi "yönetimi paylaşmama" ilkesidir. Toplu pazarlık sistemimizi derinden etkileyen bu iki yanlış görüş pazarlık sistemine yön vermektedir.

Yıllardır işçilerimizde de toplu pazarlıkla ilgili hakim olan iki düşünce mevcuttur: Birincisi "ne kadar çok ve yüksek teklifle gierseniz o kadar çok hak alırsınız" ikincisi "ücretler dışındaki haklara gereken önemin verilmemesi" dir. Bu temel düşünceler sistemi olumsuz etkilemiştir.

Toplu pazarlık sistemimize geneli itibariyle çatışma eğilimi hakimdir. Bunun en önemli sebebi tarafların ikili diyalogu tercih etmemeleri, uzlaşma arayışlarına girmemesi olup, diğer önemli sebepler ise; enflasyon, işsizlik gibi makro ekonomik problemlerin mevcut olmasıdır.

Toplu pazarlıktan küçük bir işçi grubunun yararlanıyor olması önemli bir problem olduğundan toplumsal barışa tesiri de gün geçtikçe azalmaktadır. Bu durumun işverenler arasında haksız rekabete yol açması toplu pazarlık sisteminin önemli bir çıkmazıdır. Bu zorluğu yenmenin yolu da sistemin içerisinde yer alan işçi ve işyeri sayısını artırmaktır.

Toplu pazarlık sistemimizin grev ve lokavt eğiliminin fazla olması, kanuni düzenlemenin bunu teşvik etmesi (grevde geçen sürelerle ilişkin olarak işçilere hak verilmesini yasaklayan yasal düzenleme nedeniyle işverenler bazı hallerde uzun grevleri tercih etmektedir.) sistemi olumsuz etkilemektedir.

Hükümetlerin yapısı, özellikle kamu kesimi toplu pazarlığını yakından etkilemektedir. Tarafların güveninin zayıflaması da önemli bir olumsuzluktur.

İşyerinde başlayıp işletme, işkolu, bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeye doğru nitelik değiştiren toplu pazarlık uygulamalarına ülkemiz de aynı merdivenleri çıkarak ulaşmaktadır. Önümüzdeki dönemde kitlesel pazarlıkların yaygınlık kazanacağını, işyeri ve işletme sözleşmelerinin formalitelerden uzaklaştırılacağını, toplu sözleşmenin hükümlerine konu olan uyuşmazlıkların büyük çoğunluğun ülke genelindeki anlaşma ve kanunlarla çözüleceğini, yani toplu sözleşmelerin daralacağını, sayısız sosyal haklar yerine aylık ödemeleri esas alan ücret ve aylık sosyal yardımın önem kazanacağını, işsizlik ve verimlilik kavramlarına daha fazla önem verileceğini, değerlendirme ve iş gruplandırılmasının önem kazanacağını, üretim ve pazarlama stratejilerine verilen önemin artacağını ve çalışanların daha yoğun sorumluluk yükleneyeceği bir dönemin başında olduğumuzu vurgulamak istiyoruz. Milletlerarası sınırların kalkması; mal, hizmet ve emeğin serbest dolaşımı, entegre tesis yerine küçük işletmeciliğin, aile şirketi yerine çok ortaklı şirketleşmenin getirdiği gelişmelere şimdiden hazırlanmak zorundayız. Özellikle part-time çalışma, işyerinde gelmeden çalışma (bilgisayar ağı ile çalışma), birden fazla işverene ve işyerine bağlı çalışma gibi 21. Yüzyılda karşılaştığımız problemlere şimdiden çözüm aramak zorundayız. Aksi takdirde sendikalar ve işçiler bu uygulamalara karşı çıkmaktan öte bir şey yapamayacaklardır. Günümüzde küçük işletme taşeronlaşma bunun en açık ispatıdır. İşçilerimiz ve sendikalar 1960'larda sözleşmeyle aldıkları bir kalıp sabun, bir havlu gibi sözleşme maddelerini kazanılmış hak mantığıyla örmekten vazgeçip, gerçek manada ekonomik ve sosyal haklar üzerinde kafa ve emek sarf etmek zorundadırlar.

1990 yılında grevde yaklaşık 3,5 milyon gün kaybedilmiştir. Lokavtta ise bu sayı 1,2 milyondur. 1992 yılındaki kayıplarda bu seviyeye yakındır. Bu tablo üzerinde işverenler herkesten önce düşünerek bindikleri dalı kesmemelidirler. Çalışma hayatında kaybedilmiş hergün işverenin kaybı değil bu ülkenin kaybıdır.

Haziran'93 GIDA HARCAMASI...

- Dört kişilik ailenin gıda harcaması Haziran'93 de yüzde 3.4 oranında artarak 2.257.000.- liraya ulaştı.
- Yılın ilk yarısında yüzde 25.5'e ulaşan gıda harcaması tutarındaki artış son oniki ay itibarıyla yüzde 69.1

- Temel girdilere yapılan zamlar, uygun mevsim koşullarının fiyatlara yansımaya engel oldu.
- Asgari ücret geçen yıl tesbit edildiği tarihte aylık gıda harcamasının yüzde 64'ünü karşılarken bugün ancak yüzde 40'ını karşılayabiliyor.

Aile bütçesinin önemli bir harcama grubunu oluşturan gıda harcaması süregelen fiyat artışları nedeniyle aile gelirini aşındırmaktadır.

TÜRK-İŞ ARAŞTIRMA MERKEZİ tarafından çalışanların yoğun olarak alış-veriş yaptıkları yerler dikkate alınarak her ay yapılan gıda harcamasının Haziran'93 sonuçları, dört kişilik bir ailenin yapması gereken asgari harcama tutarının bir önceki aya göre yüzde 3.4 oranında artarak 2.257.000.- liraya ulaştığını göstermektedir.

Haziran'93 de meydana gelen yüzde 3.4 oranındaki artış parasal olarak aile bütçesine bir önceki aya göre 75.000.- liralık ek harcama yapma zorunluluğu getirmektedir.

Yapılan piyasa belirlemeleri ne göre; gıda harcaması tutarında, yılın ilk yarısında meydana gelen artış oranı yüzde 25.5'e ulaşırken, son oniki ay itibarıyla yüzde 69.1. olarak gerçekleşti. Geçtiğimiz yıl aynı dönemde ise aylık artış binde 8

de yıllık olarak artış oranı bir önceki yıla göre hiçbir değişim göstermezken, gerek aylık gerekse yılın ilk yarısı dikkate alındığında 1993 yılında artış oranları yükselmektedir. Bir önceki yılın Haziran ayında artış oranının binde 8 olarak gerçekleşmesinde uygun mevsim koşulları nedeniyle sebze ve meyva fiyatları etkili olurken, bu yıl petrol ürünleri gibi temel maddelere arka arkaya yapılan zamlar fiyatlarda düşüşün gerçekleşmesini engellemektedir.

Bilimsel veriler esas alınarak, farklı yaş grupları itibarıyla oluşturulan harcama kabiline

daki tabloda yer almaktadır.

Görülebileceği üzere yılın ilk yarısında meydana gelen artış bile yürürlükteki net asgari ücretin yansına ulaşmaktadır. Bu yapı asgari ücret almakta olan bir kişi bakımından önceki yıllarda varolan olumsuz durumun devam ettiğini östermektedir. Nitekim 1 Ağustos 1992 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere tesbit edilen ve bugün halen yürürlükteki asgari ücret tesbit tarihinde gıda harcaması tutarının yüzde 64'ünü karşılayabiliyorken bugün bu oran yüzde 40 düzeyine gerilemiş durumdadır. Diğer bir ifadeyle bu

DÖRT KİŞİLİK AİLENİN AYLIK GIDA HARCAMASI (TL)

	Haziran/1992	Aralık/1992	Mayıs/1993	Haziran/1993
Yetişkin İşi	455.000.-	612.000.-	745.000.-	773.500.-
Yetişkin Kadın	285.500.-	384.500.-	469.000.-	482.000.-
16-19 yaş grubu çocuk	365.000.-	490.000.-	603.000.-	620.000.-
4-6 Yaş Grubu Çocuk	229.000.-	311.500.-	385.000.-	381.500.-
Toplam	1.334.500.-	1.798.000.-	2.182.000.-	2.257.000.-

	Aylık Gıda Harcaması Tutarı (TL/Ay)	Bir Önceki Aya Göre Artış (%)	Aralık Ayına Göre Artış (%)	Son 12 Aylık Artış (%)
Haziran'92	1.334.500.-	0.8	24.4	69.1
Haziran'93	2.257.000.-	3.4	25.5	69.1

olurken, yılın ilk yarısındaki artış yüzde 24.4 olarak gerçekleşmiştir.

Görüldüğü gibi Haziran'93

göre dört kişilik ailenin yeterli, sağlıklı ve dengeli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı aşağı-

gün asgari düzeyde sağlıklı ve dengeli bir beslenme için harcama yapıldığında asgari ücret ayın 12 inci gününde bitmektedir.

Asgari düzeyde yapılacak bir gıda harcamasını bile karşılayamayan bir gelir düzeyinin, konut, ulaşım, sağlık, eğitim vb. harcamalarda dikkate alındığında yetersizliği kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

Belediye Başkanları, SSK'ye prim borçlarından kişisel olarak sorumludur

YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ
E. 1992/866
K. 1992/7270
T. 25.06.1992

ÖZET: SSK primlerini haklı neden olmaksızın zamanında tahakkuk ve tediye etmeyen bu işlemle ilgili görevliler, mesul muhasip ve saymanlar müteselsil sorumludurlar. Belediye başkanları, belediye bütçelerinin ita amiri sıfatıyla "tahakkuk ve tediye ile ilgili kamu görevlileri"nden sayıldıklarından, SSK'ye prim borçlarından kişisel olarak da sorumlu tutulabilirler.

DAVA: Davacı, Ankara Onbirinci İcra Müdürlüğü'nün 1991/796 sayılı dosyasına vaki itirazın iptaliyle, takibin devamına, icra inkâr tazminatına hükmedilmesine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme, ilâmında belirtildiği şekilde davanın reddine karar vermiştir.

Hükmün davacı avukatı tarafından temyiz edilmesi üzerine; temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve tetkik hâkimi tarafından düzenlenen raporla, dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

KARAR: ...Belediye Başkanlığı'nın İmar Müdürlüğü işyerine ait Eylül 1990 ayı prim borcunu süresinde ödemediği ve prim + gecikme zammı için, Belediye Başkanı aleyhine icra takibi açıldığı borçlunun itirazı üzerine takibin durduğu, merciye yapılan Kurum şikayetinin reddi üzerine, Kurum'un itirazın iptaliyle takibin devamı, icra inkâr tazminatı ve masraf ve avukatlık parasının borçlu davalıdan tahsili için, işbu davayı açtığı dosya içeriğinden anlaşılmaktadır.

Davada uyumsuzluk konusu olan yön, belediye hükmî şahsiyetine ait prim ve gecikme zammı borcunun ödenmemesinden, Belediye Başkanı olan davalının kişisel olarak sorumlu bulunup bulunmadığı, sözkonusu alacağın kendisinden istenip istenemeyeceğidir.

506 sayılı Kanun'un 80/son fıkrasının 14.5.1985 gün ve 3203 sayılı Kanunla' değişik metninde, "sigorta primlerini haklı sebepler olmaksızın birinci fıkarda belirtilen süre içerisinde tahakkuk ve tediye etmeyen kamu ve kuruluşların **tahakkuk ve tediye ile görevli kamu gö-**

revlileri, mesul muhasip, sayman ...Kurum'a karşı işverenleri ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur" denilmiştir, primlerin süresinde ödenmediği ve ödeme konusunda haklı bir sebebe dayanılmadığı ve maddedeki müşterek ve müteselsil sorumluluk kurallarına dayanılarak işbu davanın açıldığı dosya içeriğiyle sabittir.

Çözülmesi gerekli olan konu Belediye Başkanının, maddedeki "...Kamu kurum ve kuruluşlarının tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri..." sözcüklerinin kapsamına girip girmediği hususudur.

Belediyenin, Türk İdari teşkilâtına göre, kamu kurum ve kuruluşu olduğu belirgindir. Belediye Başkanı'nın tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlilerinden olup olmadığı ve bu sözcüklerin mesul muhasip ve saymana mı matuf olduğu hususu çözümlenirken, yasanın açık metni ve amacının öncelikle gözönünde tutulması zorunludur. Mesul muhasip ve sayman, madde metninde ayrıca tatad edilmiştir. Oysa, bu sözcüklerden önce "**tahakkuk ve tediyeler ile görevli kamu görevlileri**" sözcükleri kullanılmıştır. Mesul muhasip ve sayman tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlilerinden olduklarına ve "kamu görevlisi" sözcüğü daha geniş kapsamlı ve anlamlı bulunduğu göre, evlâyetle, Mesul Muhasip ve Sayman'ın zikredilmesi "tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri" sözcüklerinin, özellikle muhasip ve saymandan gayri kamu görevlisi kişileri ifade etmek için yazıldığını ortaya koymaktadır. Yasa koyucunun gereksiz tekrarlamalar yaptığı düşünülemez. Gerçekten de tahakkuk ve tediye ile görevli ve bu işlemlerden görev alan, muhasip ve saymandan başka kamu görevlileri mevcuttur. Ya-

sa koyucu primin ödenmesini güvenceye bağlamak ve prim tahsilinde görevli işverenin çalıştırdığı tüm kişilerin, primin tahakkuk ve tediyesindeki görevlerinin eksiksiz yapmalarını ve bu kişilerin söz konusu görevlerinde daha dikkatli ve özenli çalışmalarını sağlamak amacıyla kendilerine sorumluluk yükleyen böyle bir düzenlemeyi bilinçli ve kapsamlı bir şekilde gerçekleştirmiştir. Şimdi Belediye Reisi, 1580 sayılı Kanun m. 120 uyarınca belediye bütçesini hazırlayacak, belediyelerin o bütçe yılı içerisinde ödemek zorunda kalacağı prim miktarlarını tahmin edecek ve gider bütçesinde gerekli ödeneği ayıracaktır. 126. madde uyarınca belediye Reisi, belediye bütçesinin âmiri itası sıfatıyla, primlerin tahakkuk ve tediyesini sağlayacak, denetleyecek, temin edecektir.

O halde "tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri..." sözcüklerinin kapsamına, "Belediye Reisleri"nin de girdiğinde kuşku yoktur.

Davalının prim tahakkuk döneminde, işyerinde Belediye Reisi olduğu da tartışmasızdır.

İşbu fiili ve hukuki gerçekler karşısında davanın kabulü gerekirken yazılı şekilde reddine karar verilmiş olması, isabetsizdir.

O halde, davacı Kurum'un bu yönü amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, 25.6.1992 gününde oybirliğiyle karar verildi.

İş koşullarındaki değişikliği kabul etmeyip eski işine iade isteminde bulunan, bu istemi karşılanmadığından istifa eden işçi kıdem ödencesine hak kazanır

YARGITAY
HUKUK GENEL KURULU
E. 1991/9-347
K. 1991/481
T. 09.10.1991

ÖZET: İş koşullarında esaslı değişikliği kabul etmeyen, bunu bir ihtarnameyle işverene bildirip eski işine iade isteminde bulunan işçi, bu isteminin karşılanmaması nedeniyle istifa ederse kıdem ödencesine hak kazanır. Aksi bozmayı gerektirir.

DAVA: Taraflar arasındaki "alacak" davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; İZMİR 2. İş Mahkemesi'nce davanın kısmen kabulüne dair verilen 16.11.1990 gün ve 976-1315 sayılı kararın incelenmesi davacı vekili tarafından istenilmesi üzerine; Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 01.04.1991 gün ve 13030-6835 sayılı ilâmı: "...Davacının iş şartlarının değiştirilmesi nedeni ile değiştirilen işi kabul etmediğini eski işine verilmediği takdirde iş aktini İş Kanunu'nun 16/II. bent hükümleri gereğince feshedeceğini bildirmek suretiyle işverene ihtarname gönderdiği görülmektedir. Bu ihtar rağmen davacıya eski işi verilmediğine göre iş aktinin 16/II. maddesi uyarınca feshinin gerçekleştiğinin kabulü gerekir. Böyle olunca kıdem tazminatına hak kazanır. Bunun için davacının ayrıca bir fesih iradesinde bulunması gerekmez. Bu nedenle mahkemenin yazılı şekilde kıdem tazminatı isteğini reddetmiş olması isabetli görülmemiştir." gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekte, yeniden yapılan yargılama sonunda; mahkeme-

ce önceki kararda direnilmiştir.

Hukuk Genel Kurulu'na incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği görüldü:

KARAR: Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dosyadaki tutanak ve kanıtlara, bozma kararında açıklanan gerektirici nedenlere ve özellikle davacının iş şartlarının ağırlaştırılmasına kendi davranışları ile neden olan davalı işverenin iş aktini fesih hakkının bulunmamasına göre Hukuk Genel Kurulu'na da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulmak gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

SONUÇ: Davacı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile, direnme kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen nedenlerden dolayı BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi.

Yetki tespitine itiraz dilekçesi Bakanlık ilgili Bölge Müdürlüğü'ne kaydettirilmemiş ise, itiraz davasının reddi gerekir

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

E. 1992/14038

K. 1992/13118

T. 01.12.1992

ÖZET: İşçi sendikaları ve işverenlerin yetki tespitlerine itiraz nedeniyle mahkemeye verdikleri dava dilekçelerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın ilgili Bölge Müdürlüğü'ne kaydettirmesi zorunludur. Aksi takdirde mahkeme davayı reddeder. Dilekçenin Bakanlığa verilmesi kayıt ettirilmesi anlamını taşımaz.

DAVA: M. Tekstil San. Tic. Ltd. Şti. adına Avukat M.S. ile (A) Sendikası adına Avukat İ.G. arasındaki dava hakkında İstanbul 3. İş Mahkemesi'nden verilen 06.11.1992 günlü ve 139/599 sayılı hüküm, davalı avukatınca temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR: 2822 sayılı Kanun'un 15'inci maddesine göre, itiraz dilekçesi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na veya ilgili bölge müdürlüğüne kayıt ettirildikten sonra mahkemeye verilir. Bu usule riayet edilmemesi halinde itiraz incelenemez. Da-

vacı işverenin itiraz dilekçesini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na veya ilgili bölge müdürlüğüne kayıt ettirmediği anlaşılmaktadır. Davacının mahkemeye müracaatından birgün önce yetki tesbitine itiraz şeklinde Çalışma Bakanlığı'na vermiş olduğu dilekçe, mahkemeye verilen itiraz dilekçesinin Bakanlığa kayıt ettirilmesi anlamını taşımaz. Bu durumda itiraz dilekçesinin reddine karar vermek gerekir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen nedenle BOZULMASINA, 01.12.1992 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Çıraklık sözleşmesi devam eden 18 yaşını geçmiş çırak iş yasası'ndan yararlanamaz

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

E. 1992/8753

K. 1992/12185

T. 03.11.1992

ÖZET: Çıraklık sözleşmesi devam eden çırak, 18 yaşını aşsa da İş Yasası'ndan yararlanamaz. Bu nedenle, iş kazasından sakat kalmış olan çırağın açtığı davaya İş Mahkemesi'nin değil, Asliye Hukuk Mahkemesi'nin bakması gerekir.

DAVA: Taraflar arasındaki, işkazasından doğan maddi ve manevi zararın ödenmesi davasının yapılan yargılaması sonunda; ilâmda yazılı nedenlerle gerçekleşen miktarın faiziyle birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine ilişkin hükmün süresi içinde duruşmalı olarak temyizen incelenmesi davalı avukatınca istenilmesi üzerine dosya incelenerek işin duruşmaya tabi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 3.11.1992/Salı günü tayin edilerek taraflara çağrı kağıdı gönderilmişti. Duruşma günü davalı adına Avukat S.S. geldi. Karşı taraf adına kimse gelmedi. Duruşmaya başlanarak hazır bulunan avukatın sözlü açıklaması dinlendikten sonra duruşmaya son verilerek dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR: 3308 sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu'nun 13. maddesinin son fıkrasında, bu kanun uygulandığı yer ve meslek dallarında Borçlar Kanunu'nun çıraklık sözleşmesine dair hükümleriy-

le 18 yaşını doldurduktan sonra sözleşmesi devam eden çıraklar hakkında 1475 sayılı İş Kanunu hükümlerinin uygulanmayacağı açıklanmıştır. Davacının 25.12.1971 doğumlu olduğu, 1.10.1986 tarihinde 3308 sayılı Kanun'a göre çıraklık sözleşmesi yapılarak çıraklık eğitimine başladığı ve çıraklık sözleşmesi devam etmekte iken 2.4.1990 tarihinde geçirdiği işkazası sonucu kısmi maluliyete uğradığı anlaşılmaktadır. Bu tespitlere ve sözü edilen Kanun hükmüne göre davaya bakmaya İş Mahkemesi görevli olmayıp Asliye Hukuk Mahkemesi görevli olacağından, dava dilekçesinin görev yönünden reddine karar vermek gerekirken İş Mahkemesi olarak davaya bakılarak işin esası hakkında hüküm tesisi isabetsiz olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen nedenle BOZULMASINA, 3.11.1992 gününde oybirliğiyle karar verildi.

İşsizlik Sigortası

Uygulanacak istihdam politikalarıyla işsizliğin azaltılması yanı sıra, mevcut işsizliğin getirdiği sorunların giderilmesine yönelik sosyal politikaların da uygulanması zorunludur. Ülkemiz açısından hem toplumsal hemde bireysel seviyede en önemli sorunlardan biri durumunda olan işsizliğin, başta sosyal adaletsizlik olmak üzere birçok ekonomik ve sosyal huzursuzluğun kaynağını oluşturduğu dikkate alınarak, toplumsal düzenlemelerle çözümü gerekmektedir.

İşsizliğin getirdiği sorunları gidermeye yönelik politikaların temel araçların biri "**İşsizlik Sigortası**"dır. İşsizliğin yarattığı olumsuzlukları ortadan kaldırmak yada en aza indirmek için işsizlere gelir transferi sağlayarak, gelirin yeniden dağılımında etkili olabilecek işsizlik sigortasının kurulmasını zorunlu kılan koşulların varlığı ülkemizde tartışılmayacak kadar kendini hissettirmektedir.

Ülkemizde gelir düzeyinin düşüklüğü ve dolayısıyla tasarruf olanaklarının olmaması nedeniyle yalnızca emeği karşılığı elde ettiği gelirle geçinmek zorunda olan çalışanların işsiz kalmaları gerek kendileri gerek geçindirmekle yükümlü oldukları ailelerini olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle gelir güvencesinin sağlanması önem taşımaktadır. Gelir güvencesi en temel hak olan çalışma hakkının bir uzantısıdır. İşsizlik sigortası da bu amaca hizmet eden önemli bir araç olarak diğer sosyal güvenlik programlarından nitelik yönüyle farklılık gösteren, işini kaybedenlere geçici bir süre gelir kaybının bir bölümünü karşılayarak işsiz ve ailesinin yaşamlarını sürdürmesine olanak sağlamak için geliştirilmiş bir programdır.

Çağdaş bir toplumda işsizlerin kendi durumlarını bırakılmalarını kabul edilemez olduğunun en önemli göstergesi işsizlik sigortasının kurkın üzerinde ülkede yaşama geçirilmiş olmasıdır. Bugün Avrupa Topluluğu üyesi ülkelerin tamamında, OECD ülkeleri arasında, Türkiye dışında tüm ülkelerde işsizlik sigortası oluşturulmuştur. Dünyada yüzyıllar uygulamaları görülen işsizlik sigortası çeşitli uluslararası örgütler tarafından da düzenlenerek yaygınlaştırılmaya çalışılmaktadır. Bunlardan en önemlisi, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün işsizlik sigortasıyla ilgili standartların gelişmesinde etkili olan işsizlerin korunmasına yönelik sözleşme ve tavsiye kararlarıdır. Ayrıca Avrupa Kodu ve Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesinde ve Türkiye'nin çekince koyarak onayladığı Avrupa Sosyal Şartı'nda işsizlik sigortasıyla ilgili Uluslararası Çalışma Örgütü normlarına benzer hükümler yer almaktadır.

Ülkemizde işsizlik sigortası ile ilgili çalışmalar 1959 yılından bu yana yapılmaktadır. Başta İş ve İşçi Bulma Kurumu ve Devlet Plânlama Teşkilâtı olmak üzere sürdürülen çalışmalara karşın bugüne kadar bir sonuç elde edilememiştir. İş ve İşçi Bulma Kurumunun çalışmaları yanı sıra Devlet Plânlama Teşkilâtınca hazırlanan Kalkınma Plânlarında ve bunlara ait yıllık icra plânı ve programlarında sürekli işsizlik sigortasına ait hükümlere yer verilmiştir. Nitekim Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Plânında konuyla ilgili olarak "çalışırken işsiz kalanlar için işsizlik programı hazırlık çalışmalarına başlanacaktır" şeklinde ve son dönemde koalisyon hükümetinin "Hükümet Programı"nda da, "işsizlik sigortası sistemi kurulacak ve aşamalı olarak uygulamasına geçilecektir" şeklinde hükümler yer almaktadır. Koalisyon Hükümeti, programında yer alan bu hüküm çerçevesinde çalışmalara başlamış ilk somut gelişme, uzun bir aradan sonra Çalışma Meclisi'nin Nisan/1992'deki işsizlik sigortası gündemli olarak toplanmasıyla gerçekleşmiştir. Son olarak raporun hukuk bölümü çalışmaları içinde ayrıntılı olarak yer alan yasa tasarıları hazırlıkları ve tartışmaları devam etmektedir.

Ancak, işsizlik sigortasına ilişkin yasal düzenleme çalışmalarının başlamasıyla birlikte kıdem tazminatı ile ilişki kurulmaya çalışılması dikkat çekmektedir. Oysa işsizliği tazmin edici bir sistem olan işsizlik sigortası ile kıdem tazminatı birbirinden tamamen farklıdır. Belirtmek gerekir ki, işsizlik sigortasının uygulanması için işçinin ödenmesi ileriye bırakılmış bir ücret bölümü ve yıllar süren emeğin karşılığı olan kıdem tazminatı hakkının geliştirilerek korunması yerine kaldırılmasına veya kısıtlanmasına yönelik girişimler kabul edilemez niteliktedir.

İşsizlik sorununun olması, işsizlik sigortasının uygulanmasına engel değildir. Uygulamalar gözönüne alındığında ekonomide dengeleyici görev yapan işsizlik sigortasının ekonomiye kaldıramayacağı yük getirir iddialarının asılsız olduğu ortaya çıkmaktadır. Oluşturulacak işsizlik sigortası uygulamasına paralel olarak plânlı bir ekonomi politikası ile yatırım ve istihdam konularına sağlıklı bir yaklaşım getirilmeli ve sosyal içeren yasal düzenlemeler birlikte ele alınmalıdır. Zira yalnız işsizlik sigortasının kurulup, işletilmesinin işsizlikle ilgili tüm sorunlara çözüm getirmesi beklenmemektedir.

İSTİHDAM GÜVENCESİ

İşsizlik sigortasının bulunmadığı ülkemizde is-

tihdam güvencesi bir anlamda gelir güvencesi ni ifade etmektedir. Ancak işsizlik sigortasının istihdam güvencesini ikame edecek bir sosyal güvenlik uygulaması olmadığını da belirtmek gerekir.

Gelişmiş ülkelerde istihdam güvencesinin sağlanmış olması yanı sıra işin kaybedilmesi durumunda çalışanlar büyük ölçüde başka bir iş bulma olanağına sahiptir. Ayrıca iş bulunamadığı durumda da işsizlik yardımı ve işsizlik sigortası gibi toplumsal düzenlemeler devreye girmektedir. Bu olanakların hiçbirinin bulunmadığı ülkemizde yalnızca istihdam güvencesi bir anlamda gelir güvencesini ifade etmektedir.

Bugün istihdam olanaklarının çok sınırlı olduğu, işliliğin her geçen gün arttığı bir ortamda çalışanların istihdam güvencelerinin de olması, çalışma hayatının bütün sorunlarını aşan boyutta önem kazanarak, ülkenin sosyal hayatının istikrarını olumsuz olarak etkilemektedir.

İş güvencesinden amaçlanan kuşkusuz çalışanın işinin güvence altına alınmasıdır. İş güvencesinin sağlanması, yalnızca emeği karşılığı elde ettiği gelirle geçinmek zorunda olan çalışanların bundan yoksun kalma endişesinden kurtulmalarını, geleceklerinden güven duymalarını olanaklı kılacaktır. Bu şekilde çalışanlar içinde yaşamsal önem taşıyan iş güvencesi verimliliğin artırılmasında da önemli etken olacaktır. Gelir güvencesi sağlanmış, geleceğinden endişe duymayan çalışan işçi çok daha verimli olacaktır.

Geçmiş dönemde işsizlik sorununa yönelik olarak köklü çözümler getirmek yerine sorunun piyasa koşullarına göre çözümlenmesi biçimindeki yaklaşımın egemen olması gerekli yasal düzenlemeleri de beraberinde getirerek, istihdam güvencesini yokedici şekilde işverenlere her çeşit kontrolden uzak işten çıkartma yetkisi tanımıştır.

Bu yetki işverenler tarafından herşeyden önce maliyet düşürücü bir yöntem olarak görülerek önceleri küçük çaplı, ardından Körfez krizi gerekçe gösterilerek yoğun bir şekilde kullanılmaya başlanmış, daha sonraları bağitlanan her toplu iş sözleşmelerinin ardından iş akdi fesihleri artan bir şekilde uygulamaya konulmuştur. Öte yandan bir başka gösterge olarak taşeron uygulaması devreye sokulmuş, özel sektörle başlayan, kamu kesiminde de yaygınlaşan taşeron uygulaması sendikasılaştırmanın bir yolu olarak kullanılmıştır.

Oysa, gerçekten çalışma herkesin hakkı ve ödeviyse, iş bulmuş kişilerin işsiz duruma getirilmeleri için objektif, haklı nedenler ve kaçınılmaz zorunluluklar olmalıdır. Anayasada da yer alan "çalışma herkesin hakkı ve ödevidir" hükmü adeta boşlukta bırakılmakta, bu hakkını kullanmakta olan çalışanların hakkının hiç bir haklı sebep ve koşul yer almaksızın elinden alınabilmesine olanak sağlanmaktadır.

Koalisyon Hükümeti, çalışma barışının temel taşlarından birini oluşturarak, işçinin çalışma güvencesini, sendikaların varlık nedenini ilgilendiren bu sorunun çözümü yönünde, öngördüğü ilkelerin gereği olarak raporun hukuk bölümünde yer alan düzenleme çalışmalarını sürdürmektedir.

İşçinin, haksız ve geçersiz sebeplerle işten çıkartılmasına karşı yasal güvenceye kavuşturulması "Sosyal Devlet" ve "Hukukun Üstünlüğü" kavramlarının hayata geçirilmesinin belirgin örneğini teşkil etmesi bakımından da hayati önem taşımaktadır. Uygur ve çağdaş ulusların benimsediği ve yıllardır uyguladığı bu kuralın ülkemizde de uygulanması herşeyden önce çalışma barışının tesisinde önemli katkı sağlayacak ve hızlı kalkınmanın dinamizmini oluşturmaktadır.

ENFLASYON

1980'li yıllarda ülkemizde uygulanan ekonomik politikaların kalıcı bir özelliği yüksek boyutlu ve sürekli enflasyon olmuştur. 1983-1990 dönemini kapsayan yıllarda ortalama fiyat artışı yüzde 41.1 oranında olmuş ve fakat 1988'den itibaren artma eğilimi göstermiş ve son dört yıl itibarıyla ortalama yüzde 68 civarında gerçekleşmiştir.

OECD üyesi ülkelerin çoğunda yıllık fiyat artışının ortalama bir ayda gerçekleştiği ülkemizde enflasyonun kronik bir özellik kazandığı söylenebilmektedir. Türkiye'de yüksek enflasyonun nedenleri üzerine çeşitli tezler ileri sürülmüş ve bunların bazıları kamuoyu tarafından benimsenmiştir. Enflasyonun sürekli ve yüksek oluşu; büyümenin kaçınılmaz bir bedeli olmasından, halkın fazla harcama yapmasına; ihmâl edilmiş alt yapı yatırımlarının gerçekleştirilmesinden yüksek nüfus artış hızının kaynakları zorlamasına; üretim yetersizliğinden talep eksikliğine; ülkenin güney-doğu bölgesinde yapılmak zorunda kalınan harcamalardan doğal afetlere; mevsim koşullarının elverişsizliğine kadar bir dizi olguyla açıklanmaya çalışılmıştır. Bu arada, sermaye kesiminin geleneksel özellik kazanmış olan "ücret artışlarının enflasyona yol açtığı" görüşü de ileri sürülen bir diğer gerekçe olmuştur.

Ancak bugün genelde kabul gören yaklaşım, kronik hale dönüşen enflasyonun temel nedeninin kamu kesiminin harcamalarının gelirlerinin çok üzerinde seyretmesinin yarattığı kamu açıkları olduğudur. Geçmişte uygulanan maliye politikasının, kamu gelirlerini artırma yönünde de radikal bir düzenlemeye gidilmediğine raporumuzun daha önceki bölümünde değinilmişti. Bu durumda, kamu açıklarının iç veya dış borçlanma ile emisyon artışı yoluyla karşılanmasının tercih edilmesi, etkisini fiyat üzerinden göstermektedir. Bütçe açığına yönelik mali-

ye politikasının mutlaka bir KİT politikası ile desteklenmesi gereği zorunlu olmakla beraber, sorunu "özelleştirme" kapsamında görmenin doğru olmadığına yukarıdaki bölümde değinilmiştir. Aksine bir görüş özelleştirme yapılmadan enflasyonun düşürülmesinin mümkün olmadığı sonucunu getirir ki, bu görüşün kabul edilmesi mümkün değildir. Kuşkusuz enflasyonu düşürmeye yönelik politika paketinin parasal genişlemeyi frenlemesi gereken bir yönü de bulunmaktadır. Ancak kamu açığının, kamunun olgün borçlanma kapasitesinin üstünde bir düzeyde seyretmesi durumunda para politikası araçlarının etkin olmadığı da bir gerçektir. Hükümetten bağımsız ve para politikasını tüm yetkilerini elde tutan bir Merkez Bankasının, fiyat isteklerinin ön koşulu olduğu görüşü de bu kapsamda değerlendirilmelidir. Para politikasının özetleyen iktisadi büyüklük olan faiz haddi ile oynamak, her zaman için vergi ve kamu harcamalarını istenen büyüklükte gerçekleştirmekten daha kolay olmaktadır.

Ancak enflasyonu besleyen kaynaklar ne olursa olsun sonuç itibarıyla enflasyon bir siyasi irade olayıdır. Enflasyonun süregelmesi, geçmişte uygulanan ekonomik politikanın bir türevi olan sermaye kesimine kaynak aktarmakta bir araç işlevini görmesindenidir. Gerçekte, sermaye gelirleriyle emek gelirleri arasında emek aleyhine dönüşen dengesizliği sağlayan araç enflasyon olmuştur. Özellikle siyasal iktidar tarafından, her yıl gerçekleşmeyecek kadar düşük oranda öngörülen enflasyon esas alınarak, geçmişin varolan sınırlamaları içinde belirlenen ücret zammı politikası, daha yüksek oranda gerçekleşen enflasyon ile emek gelirini aşındırmıştır. Ücret gelirlerindeki aşınmanın boyutuna ücretler bölümünde ayrıca değinilmektedir. Ancak siyasal iktidar tarafından öngörülen ve yılsonunda gerçekleşen enflasyon oranları arasındaki fark, değerlendirme imkânı vermesi açısından Tablo 1'de verilmektedir.

Tablo - 1: HEDEFLENEN ve GERÇEKLEŞEN ENFLASYON ORANI (%)

Yıllar	Hedeflenen Enflasyon	Gerçekleşen Enflasyon
1981	-	26.8
1982	25	25.2
1983	20	31.4
1984	25	48.4
1985	25	45.0
1986	25	34.6
1987	20-25 (2)	38.9
1988	33-48 (2)	75.4
1989	39	62.6
1990	54	60.3
1991	45	66.0
1992	42-52 (2)	

Kaynak: DİE, DPT

(2) yıl içinde revize edilmiş rakam

Kuşkusuz çalışanlar için geçerli olan enflasyon oranları, tüketici fiyatlarındaki değişimi gösteren rakamlardır. Kapsam ve uygulanan yöntem açısından geçerli ve yaygın olarak kullanılan DİE Tüketici fiyatları endeksindeki değişim aylık, oniki aylık ve ortalama yıllık olarak Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo - 2: TÜKETİCİ FİYATLARI ENDEKSİ

Aylar	Yüzde değişimler								
	Aylık Değişme			Oniki Aylık Değişme			Oniki Aylık Ortalama Değişme		
	1990	1991	1992	1990	1991	1992	1990	1991	1992
Ocak	3.8	4.9	9.4	60.0	62.0	78.5	63.0	60.5	67.5
Şubat	4.4	5.4	5.0	59.5	63.5	77.8	62.5	60.9	68.8
Mart	5.2	4.4	4.9	62.8	62.3	78.7	62.7	60.9	70.3
Nisan	6.6	6.6	3.8	63.5	62.1	74.0	63.0	60.9	71.2
Mayıs	3.1	3.3	0.9	63.6	62.5	69.9	63.3	60.9	71.7
Haziran	1.4	3.0	0.5	62.6	64.9	65.8	63.3	61.2	71.5
Temmuz	0.9	1.3	1.3	56.3	68.6	65.8	62.6	62.2	71.1
Ağustos	2.5	4.0	3.8	54.8	71.0	65.5	61.6	63.5	70.5
Eylül	8.7	6.1	7.4	59.3	66.9	67.7	61.1	64.1	70.5
Ekim	6.8	6.6	-	60.3	66.5	-	60.7	64.6	-
Kasım	5.0	5.2	-	61.3	66.8	-	60.6	65.0	-
Aralık	1.7	4.4	-	60.4	71.1	-	60.3	66.0	-

Kaynak: DİE.

Yüksek enflasyon sağlıklı ve istikrarsız bir ekonominin göstergesidir ve bugünkü yapısıyla ülkemizde enflasyon çözümü zor ve karmaşık bir sorun haline gelmiştir. Ancak enflasyonun sürekli bir nitelik kazanması, toplumda enflasyondan daha az rahatsız olan kesimlerin varlığını ve bu kesimin siyasal karar alma mekanizmalarındaki etkisini ortaya koymaktadır. Nitekim bu alanda yapılan bilimsel çalışmalar, sosyo-ekonomik bölüşüm ilişkilerinin fiyat hareketlerinin oluşumunda belirleyici ve önemli bir olgu olduğu anlaşılmıştır.

Durum böyle iken, sermaye çevrelerinden, ücret artışlarının üretim maliyetleri aracılığı ile enflasyonu olumsuz etkilediği ve enflasyonla mücadelede başarının, ücret artışlarını enflasyon oranı ile sınırlamak ya da biraz altında belirlemekle mümkün olacağı görüşü -tekrar- yaygınlaştırılmak istenmektedir. Türkiye'de 1980-1990 dönemi itibarıyla ücret maliyetleri ile enflasyon arasındaki ilişkinin gözardı edilecek kadar kopuk olduğu bilimsel olarak ortaya konmuş ve bu görüş sermaye kesiminin raporlarında da yer alarak kabul görmüştür. Ancak, Türkiye ekonomisine yeni bir hız verebilmek amacıyla dönük olarak, uzun bir zaman dilimi içerisinde birkez enflasyon sorununa çözüm bulma arayışlarının, sonuç itibarıyla herkesin bir miktar ödeyeceği bedel ile mümkün olacağı görüşü yaygınlaştırılmak istenmektedir.

Kuşkusuz bütün bu tartışmalar, enflasyonla mücadelenin nasıl, ne zaman ve hangi araçlarla yapılacağı ve en önemlisi, faturanın kimler tarafından ve ne kadar ödeneceği hususunda düğümlenmektedir. Kuşkusuz çalışanlar açısından bu sorunun cevabı, enflasyonun düşürülebilmesi için gösterilecek özverinin, enflasyonist süreçten en fazla yararlanan kesimden beklenmesi olacaktır.

TANSU ÇİLLER HÜKÜMETİ

Başbakan
Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
Devlet Bakanı

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

Adalet Bakanı
Savunma Bakanı
İçişleri Bakanı
Dışişleri Bakanı
Maliye Bakanı
Milli Eğitim Bakanı
Bayındırlık Bakanı
Sağlık Bakanı
Ulaştırma Bakanı
Tarım Bakanı
Çal. Sos. Gv. Bakanı
Sanayi ve Ticaret Bakanı
Enerji Bakanı
Kültür Bakanı
Turizm Bakanı
Orman Bakanı
Çevre Bakanı

Tansu Çiller

Erdal İnönü
Yıldırım Aktuna
Mehmet Gülhan
İbrahim Tez
Bekir Sami Daçe
Türkan Akyol
Güneş Müftüođlu
Nafiz Kurt
Mehmet Kahraman
Cemil Erhan
Mustafa Çilođlu
Erman Şahin
Ahmet Sanal
Şkr Erdem
Necmettin Cevheri
Seyfi Oktay
Nevzat Ayaz
Mehmet Gaziođlu
Hikmet Çetin
İsmet Atilla
Nahit Menteşe
Onur Kumbaracıbaşı
Rıfat Serdarođlu
Mehmet Köstepen
Refaettin Şahin
Mehmet Moğultay
Tahir Köse
Veysel Atasoy
Fikri Sađlar
Abdülkadir Ateş
Hasan Ekinci
Rıza Akçalı

TÜRK-İŞ VE BAĞLI SENDİKALAR

	TÜRK-İŞ Genel Bşk.: BAYRAM MERAL Bayındır Sokak No: 10 Tel : 433 31 25-26-27-28-29 ANKARA Fax : 433 68 09	14	DOK GEMİ-İŞ Genel Bşk.: NAZIM TUR Büyük Langa Fabrika Sokak Necmibey İşhanı No: 18 Tel : 517 12 78 (3 Hat) Yenikapı / İSTANBUL Fax : 517 13 85
01	TARIM-İŞ Genel Bşk.: SABRİ ÖZDEŞ Necatibey Cad. 22 Tel : 231 78 56-57-58-59 Sıhhiye / ANKARA Fax : 229 85 92	15	TÜRKİYE YOL-İŞ Genel Bşk.: BAYRAM MERAL İstanbul Cad. No: 58 İskitler / ANKARA Tel : 342 22 40-51 Fax : 341 27 05
02	TÜRKİYE MADEN-İŞ Genel Bşk.: H. HÜSEYİN KAYABAŞI Strazburg Cad. 7 / 3-4-5 Sıhhiye / ANKARA Tel : 231 73 55-56-57 Fax : 229 89 31	16	TES-İŞ Genel Bşk.: FARUK BARUT Meşrutiyet Cad. Karanfil Sokak 34 Fax : 418 58 89 Tel : 417 84 57-58-59 - 418 58 89 Bakanlıklar / ANKARA
02	GENEL MADEN-İŞ Genel Bşk.: ŞEMSİ DENİZER Mithatpaşa Cad. Okul Sokak Tel : 51 23 12 - 51 20 02 ZONGULDAK Fax : 53 66 35	17	TEZKOOP-İŞ Genel Bşk.: AHMET TAMER Necatibey Cad. Sezenler Sokak 2 / 16 Tel : 231 74 94 (6 Hat) Sıhhiye / ANKARA Fax : 231 74 99
03	PETROL-İŞ Genel Bşk.: MÜNİR CEYLAN Yıldız Posta Cad. Evren Sitesi D Blok Tel : 274 88 96 (4 Hat) Gayrettepe / İSTANBUL Fax : 274 74 46	17	TÜRK KOOP-İŞ Genel Bşk.: AHMET BALAMAN İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sokak 15 / 11 Fax : 229 58 36 Tel : 230 08 55 - 229 44 80 Yenisehir / ANKARA
04	TEKGIDA-İŞ Genel Bşk.: ORHAN BALTA 4. Levent Konaklar Sokak Tel : 264 49 96-97-98 Levent / İSTANBUL Fax : 278 95 34	18	TÜMTİS Genel Bşk.: SABRİ TOPÇU İnkılap Caddesi No: 35/1 Aksaray/İSTANBUL Tel : 530 07 43 Fax: 588 26 20
05	ŞEKER-İŞ Genel Bşk.: HİKMET ALCAN Karanfil Sokak 59 Bakanlıklar / ANKARA Tel : 418 42 73-74 - 418 19 88 Fax : 425 92 58	19	DEMİRYOL-İŞ Genel Bşk.: ENVER TOÇOĞLU Necatibey Cad. Sezenler Sokak 5 / 4 Tel : 231 80 30-31 ANKARA Fax : 231 80 32
06	TEKSİF Genel Bşk.: ŞEVKET YILMAZ Ziya Gökalp Cad. Aydoğmuş Sokak No: 1 Kat: 5-6 Tel : 431 21 70-71-72-73 ANKARA Fax : 435 78 26	20	TÜRKİYE DENİZCİLER Genel Bşk.: TURAN UZUN Rıhtım Cad. Denizciler Sokak No: 7 Tel : 244 48 38 - 249 56 29 Tophane / İSTANBUL Fax : 244 52 21
07	DERİ-İŞ Genel Bşk.: YENER KAYA Gençtürk Cad. 17 / 3 Birlik İşhanı Fax : 528 62 07 Tel : 522 19 89 - 526 28 65 Aksaray / İSTANBUL	21	HAVA-İŞ Genel Bşk.: ATILAY AYÇIN İncirli Cad. Volkan Apt. 66 / 1 Fax : 571 90 51 Tel : 660 14 95 - 99 Bakırköy / İSTANBUL
08	AĞAÇ-İŞ Genel Bşk.: GÜRAL ERÇAKIR Necatibey Cad. No: 20 / 22-23 Fax : 231 52 19 Tel : 229 53 95 - 229 08 27 Sıhhiye / ANKARA	22	LİMAN-İŞ Genel Bşk.: HASAN BİBER Necatibey Cad. Sezenler Sokak 4 / 5 Tel : 231 74 18-19 Fax : 230 24 84 Sıhhiye / ANKARA
09	SELÜLOZ-İŞ Genel Bşk.: MİTHAT SARI Ömerağa Mah. Hürriyet Cad. İşilay Apt. Kat: 1 Tel : 118 99 - 134 50 İZMİR Fax : 134 51	23	HABER-İŞ Genel Bşk.: CENGİZ TEKE Tuna Cad. 30 / 8 Fax : 434 57 04 Tel : 431 90 44-45 Sıhhiye / ANKARA
10	BASIN-İŞ Genel Bşk.: ALİ EKBER GÜVENÇ Hanımeli Sokak No. 26 / 6-7 Fax : 229 43 15 Tel : 230 29 08 - 229 85 65 Sıhhiye / ANKARA	24	SAĞLIK-İŞ Genel Bşk.: MUSTAFA BAŞOĞLU Necatibey Cad. 23 / 9-10 Tel : 231 80 45 Fax : 230 23 96 Sıhhiye / ANKARA
11	BASİSEN Genel Bşk.: METİN TIRYAKIOĞLU İstiklâl Cad. 311 - Mısır Han Kat: 4 Oda: 15 Tel : 251 99 00 Galatasaray / İSTANBUL Fax : 252 38 35	25	TOLEYİS Genel Bşk.: CEMAL BAKINDI İnebey Mh. Küçük Langa Cd. No. 16 / 18 Kat. 1 Bilir İş Merkezi Tel : 530 73 82-585 52 07 Aksaray / İSTANBUL Fax : 530 72 99
11	BASS Genel Bşk.: TURGUT YILMAZ Sümer Sokak 29 Fax : 229 13 03 Tel : 230 13 71 - 230 20 28 Demirtepe / ANKARA	26	TÜRK HARB-İŞ Genel Bşk.: İZZET ÇETİN İnkılap Sokak 20 Fax : 417 13 64 Tel : 417 50 97-98-99 Kızılay / ANKARA
12	TÜRKİYE ÇİMSE-İŞ Genel Bşk.: TAMER ERALAN Necatibey Cad. No: 20 Kat: 4 Fax: 231 89 36 Tel : 231 72 30 (5 hat) Sıhhiye / ANKARA	27	TGS Genel Bşk.: ORHAN ERİNÇ Basın Sarayı Kat: 2 Fax : 511 48 17 Tel : 527 85 34 Çağaloğlu / İSTANBUL
12	KRİSTAL-İŞ Genel Bşk.: İBRAHİM EREN Kazancı Yokuşu, Ağaçırağı Sokak No: 3 Daire: 10 Tel : 251 95 77 (3 Hat) 80090 Taksim / İST. Fax : 151 95 79	28	TÜRKİYE BELEDİYE-İŞ Genel Bşk.: FUAT ALAN Yeni Selim Paşa Sokak 62 Fax : 513 93 68 Tel : 513 82 54-55-56 Aksaray / İSTANBUL
13	TÜRK-METAL Genel Bşk.: MUSTAFA ÖZBEK Akıncılar Sokak No: 14 Tel : 231 79 40 (4 Hat) Maltepe / ANKARA Fax : 229 77 14		TÜRK-SEN Genel Bşk.: ÖNDER KONULOĞLU 7 A Şehit Mehmet R. Hüseyin Sokak Fax : 9 (5-20) 87 831 Tel : 72 444 Lefkoşe / KIBRIS